

Årsrapport 2018

LÆGERNES
PENSION

Indhold

Ledelsesberetning	2
Sammenfatning	3
Hvem er vi	4
Pensionsaktiviteter	6
Bankaktiviteter	8
Investeringsaktiviteter	11
Investeringsforening	13
Risikostyring og solvens	14
Samfundsansvar	16
Ledelse og organisation	17
Årets resultat	20
Forventninger 2019	23
Regnskab	24
Resultatopgørelse	24
Balance	26
Egenkapitalopgørelse	28
Noter	29
Ledelsespåtegning	67
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	68
Den lægelige revisors påtegning	72

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

	2018	2017
Resultatopgørelse mio. kr. (ÅTD)		
Medlemsbidrag	2.506	2.407
Investeringsafkast	-1.660	7.753
Pensionsafkastskat	303	-1.144
Pensionsydelse	-2.275	-2.117
Årets tilskrevne individuelle bonus	-2.916	-2.902
Ændring i kollektivt bonuspotentialer	3.583	-3.218
Øvrige ændringer i pensionshensættelser mv.	275	345
Administrationsomkostninger	-26	-26
Periodens resultat	-209	1.098
Balance mio. kr.		
Investeringsaktiver	83.211	84.101
Afdækningsaktiver	5.009	5.227
Likvider og øvrige aktiver	1.247	531
Aktiver i alt	89.466	89.859
Garanterede ydelser og risikomargen	29.298	31.439
Individuelle bonuspotentialer	40.444	35.682
Kollektivt bonuspotentialer	7.780	11.363
Fortjenstmargen på pension og investeringskontrakter	326	312
Egenkapital inkl. overskudskapital	9.197	9.655
Øvrige passiver	2.421	1.408
Passiver i alt	89.466	89.859
Nøgletal afkast i pct.		
Afkast gennemsnitsrente produkter før pensionsafkastskat (N1)	-1,8	9,4
Afkast af investeringsaktiver før pensionsafkastskat	-2,1	10,0
Øvrige nøgletal		
Solvensdækning efter standardmetoden (pct.)	306	282
Bonusgrad (pct.)	68,9	70,9
Kapitalgrundlaget (mio. kr.) ¹	57.352	56.532
Omkostningsprocent af hensættelser (N4)	0,03	0,03
Omkostninger pr. medlem (kr.) (N5)	544	572

¹⁾ Basiskapital plus kollektive og individuelle bonuspotentialer samt fortjenstmargen ud fra solvensmæssige hensættelser.

Sammenfatning

Lægernes Pension er ejet af medlemmerne. Der er ingen andre, der skal have del i overskuddet – alle pengene går til lægernes pensioner. 9 ud af 10 læger i Danmark er medlemmer af Lægernes Pension.

Afkast og omkostninger har stor betydning for, hvor meget man får udbetalt som pensionist. Kun en fjerdedel af den pension, der er udbetalt, stammer fra indbetalinger. Resten kom fra pensionskassens forrentning af pengene. Igennem 70 år har Lægernes Pension skabt et afkast til lægerne, der svarer til næsten 9 pct. om året. Omkostningerne til administration har i flere år været blandt de laveste i branchen.

Lægernes Pension er mere end en pensionskasse. Koncernen omfatter også en bank for læger og en investeringsforening, der gør det nemmere og billigere for Lægernes Pension at investere pensionsformuen.

Året der gik

Årets resultat efter skat blev et underskud på 209 mio. kr. mod et overskud på 1.098 mio. kr. i 2017. Lægernes Bank leverede et overskud til pensionskassen på 22,5 mio. kr. efter skat.

Det officielle nøgletal for afkast for gennemsnitsrenteprodukter, som omfatter alle pensionskassens ordninger, blev på -1,8 pct. i forhold til 9,4 pct. i 2017. En kombinationen af lavere vækst, strammere pengepolitik og politisk usikkerhed betød, at finansmarkederne samlet set gav et negativt afkast, mens investeringerne i private equity, ejendomme og infrastruktur, trak op i det samlede afkast.

Sammensætningen af investeringsporteføljen blev i 2018 ændret for at opnå et højere afkast med den samme risiko. Det er sket ved at have færre aktier og flere kredit- og reale aktiver som ejendomme, infrastruktur og vedvarende energi. Den ændrede strategi har medvirket til at begrænse pensionskassens tab i et udfordrende marked. Afkastet af investeringsaktiverne endte på -2,1 pct., hvilket er 2,9 pct.point bedre end det strategisk benchmark (markedsafkast ved tilsvarende aktivsammensætning).

Omkostninger til administration var på 26 mio. kr. Målt i forhold til hensættelserne udgjorde det 0,03 pct. ligesom i 2017. Målt pr. medlem svarer det til 544 kr. mod 572 kr. året før.

Lægernes Pension fik 1.500 nye medlemmer i løbet af året, og medlemsbidragene voksede med 4,1 pct.

Medlemmerne fik i 2018 en kontorente på 4,43 pct. på den almindelige ordning med betinget garanti. Pensionister med denne ordning har desuden fået udbetalt et pensionisttillæg svarende til en forøgelse af pensionen på 13 pct.

I 2018 foretog pensionsbranchen en større tilpasning af, hvor meget der forventes i afkast på både kort og lang sigt. Det har betydning for prognosen for lægernes pension, der sættes ned fra 2019. Derudover fortsætter levetiden med at stige, og for at pensionen kan strække længere, bliver de månedlige pensionsudbetalinger mindre, særligt for de yngre medlemmer der har udsigt til et langt liv.

Det er vores opgave at sørge for, at Danmarks læger får det bedst mulige afkast af deres pensionsopsparing samtidig med, at vi investerer ansvarligt. Vi var i årets løb i dialog med selskaber om problemfyldte forhold og ekskluderede flere af dem, heriblandt en række energiselskaber, for manglende omstillingsvilje. Vi skærpede desuden politikken om tobak og introducerede en ny bæredygtig investeringsforening for bankens kunder.

En undersøgelse foretaget af konsulent- og analysevirksomheden Aalund i 2018 viste, at lægerne har høj tillid til deres pensionskasse. De lægger særligt vægt på trygheden i pensionsordningen og pensionskassens evne til at få opsparingen til at vokse.

Lægernes Bank er for læger og deres familier. For fjerde år i træk kårede Forbrugerrådet Tænk Lægernes Bank som "Bedst i test" i en sammenligning af danske bankers vilkår og priser.

Lægernes Pension har en stærk solvensmæssig position. Basiskapitalen er tre gange så stor, som lovgivningen foreskriver.

Hvem er vi

Lægernes Pension skal sikre lægerne pension og finansiel service gennem en veldrevet pensionskasse, bank og investeringsforening. På den måde bidrager vi til at skabe økonomisk tryghed i arbejdsliv og pensionisttilværelse for lægerne og deres familier. Pensionskassen er for alle, der har autorisation som læge, og medlemsskabet er obligatorisk for læger, der er omfattet af kollektiv overenskomst. 9 ud af 10 læger i Danmark er medlemmer af Lægernes Pension.

Ejet af lægerne

Lægernes Pension er ejet af medlemmerne, og vi har ingen eksterne ejere, der skal have del i overskuddet. Alle pengene går til lægernes pensioner.

Vi er kun til for lægerne og kan tage hensyn til deres særinteresser og behov. Medlemmet kan vælge mellem flere forsikringsdækninger og supplere med forskellige opsparings- og forsikringsformer. Rammes medlemmet af sygdom og mister evnen til at arbejde som læge, er medlemmet ikke tvunget til at skifte erhverv. Vi forsikrer erhvervsevnen som læge – og ikke blot den generelle erhvervsevne.

Merværdi for lægerne

Afkastet har stor betydning for, hvor meget man får udbetalt som pensionist. Kun en fjerdedel af den pension, der er udbetalt, stammer fra indbetalinger. Resten kom fra pensionskassens forrentning af pengene. Igennem 70 år har Lægernes Pension skabt et afkast til lægerne, der svarer til næsten 9 pct. om året.

Vi får omkring 1.500 flere medlemmer om året i Lægernes Pension og har nu godt 45.000 læger som medlemmer. Medlemsformuen er branchens højeste målt pr. medlem, og indbetalingerne vokser 4-5 pct. hvert år.

94 pct. af medlemmerne har en pensionsordning, der er investeret i aktiver med mulighed for høje afkast. Pensionen er ikke garanteret og kan sættes ned, hvis renten falder, eller levetiden stiger. De øvrige 6 pct. af medlemmerne har valgt at beholde den oprindelige ordning, der sikrer dem en fast garanteret pension, uanset udviklingen i rente og levetid.

Mere end pension

Lægernes Pension er mere end en pensionskasse. Koncernen omfatter også en fuldservicebank og en investeringsforening.

Lægerne og deres familier har adgang til en attraktiv bank, der for fjerde år i træk er kåret som "Bedst i test" af Forbrugerrådet Tænk. Banken er samtidig et aktiv for ejeren Lægernes Pension og dermed alle pensionskassens medlemmer. Samdriften med banken giver lavere omkostninger for medlemmerne. Oveni bidrager banken med et stabilt afkast til lægernes pensioner.

Lægernes Bank tilbyder bankforretninger lige fra investeringskoncept, boligrådgivning og den daglige privatøkonomi til rådgivning og finansiering af lægepraksis. Banken vokser både i antal kunder og i forretningsomfang med den enkelte kunde. Omkring 46 pct. af pensionskassens medlemmer er kunder i banken. Målt på arbejdende kapital er Lægernes Bank den 23. største af de 65 danske banker.

Lægernes Pension har egen investeringsforening, Lægernes Invest, der gør det nemmere og billigere for Lægernes Pension at forvalte sine investeringer og høste stordriftsfordele ved saminvestering med andre pensionskasser mv.

Lægernes Pension investerer en stor del af formuen via Lægernes Invest. Læger, der benytter banken, har via investeringsforeningen mulighed for at investere deres opsparing i de samme porteføljer som Lægernes Pension benytter. Målt på formue er Lægernes Invest den 6. største investeringsforening i Danmark.

Strategi for koncernen

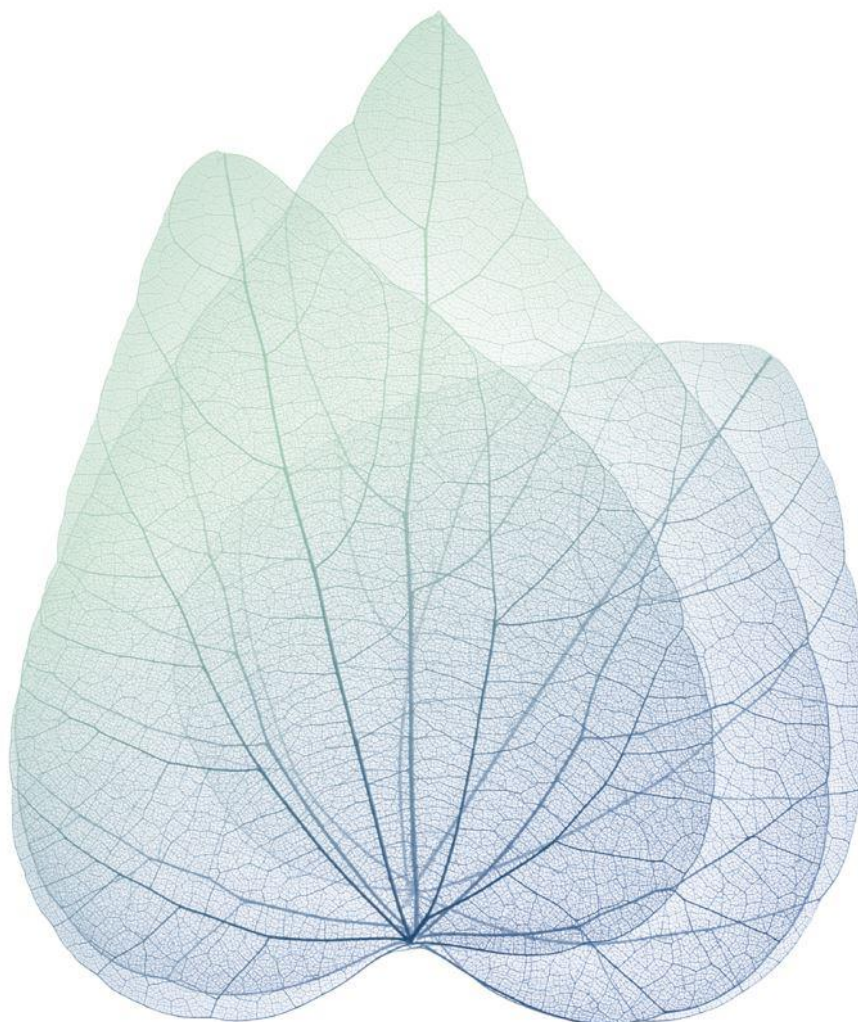
Det er vores mål at have konkurrencedygtige investeringsafkast, omkostninger og service. Vi samarbejder med andre pensionselskaber – særligt inden for investering, hvor der er økonomiske fordele at hente.

I Lægernes Pension har vi historisk opnået høje investeringsafkast. Det meget lave renteniveau har ændret betingelserne for formueforvaltningen, hvorfor vi i stigende grad retter blikket mod de såkaldte "unoterede investeringer" som supplement til aktier og obligationer. Det har i dag ført til medejerskab af vindmøller, solcelleanlæg, offentlig-privat partner-

skabsprojekter, skibe, ejendomme og industrianlæg. Der er typisk tale om større investeringer, hvor vi går sammen med andre institutionelle investorer.

Målet er at opnå et langsigtet investeringsafkast, der er blandt den bedste tredjedel i branchen, og et løbende merafkast på 1 pct.point i forhold til et markedsafkast (strategisk benchmark), mens omkostningsniveauet skal være bedre end gennemsnittet for branchen. En af forudsætningerne for at bevare lave omkostninger er, at vi udnytter vores stordriftsfordele, og at organisationen er effektiv og bemandet med højt kvalificerede medarbejdere.

Kombinationen af pensionskasse, bank og investeringsforening gør os i stand til at tilbyde helhedsløsninger for den enkelte læge, der skaber sammenhæng og balance i økonomien. Lægerne kan trække på os, når de har et aktuelt behov, og de efterspørger i stigende grad vores rådgivning. Vi har fokus på at være tilgængelige, uanset om det gælder selvbetjeningsløsninger eller personlig kontakt, og vi ønsker at nå ud til flere læger ved opsøgende og målrettede aktiviteter. Det gælder både i form af rådgivningsmøder med den enkelte læge og skræddersyede kurser for grupper af læger rundt om på hospitaler, i regioner og hos Lægernes Pension.

Pensionsaktiviteter

Medlemmerne

Lægernes Pension fik 1.500 nye medlemmer i 2018 mod 1.626 i 2017 og havde ved udgangen af året 45.052 medlemmer. Det er ca. 15 pct. flere over de seneste fem år.

Gruppen af pensionister er steget mere end de øvrige grupper og udgør nu 23 pct. af medlemmerne mod 20 pct. for fem år siden.

Antal medlemmer		
	2018	2013
Bidragsbetalende	24.149	22.180
Hvilende	3.501	2.786
Opsparere	601	585
Lægestuderende	6.376	5.641
Pensionister	10.425	7.873
Medlemmer i alt	45.052	39.065

Note: Tabellen omfatter også ægtefælle- og børnepensionister

De seneste ti år har der været en stigning i alle aldersgrupper, bortset fra i gruppen af mænd i alderen 50-59. Mest markant er stigningen i gruppen over 70 år, hvor de fleste er gået på pension. Kvinder udgør nu 51 pct. af medlemmerne og er i klart overtal blandt de yngre medlemmer.

På pension

Læger går typisk på pension som 66-årige. Det er omtrent tre måneder tidligere end året før. Godt 12 pct. af lægerne, der gik på pension i 2018, var fyldt 70 år.

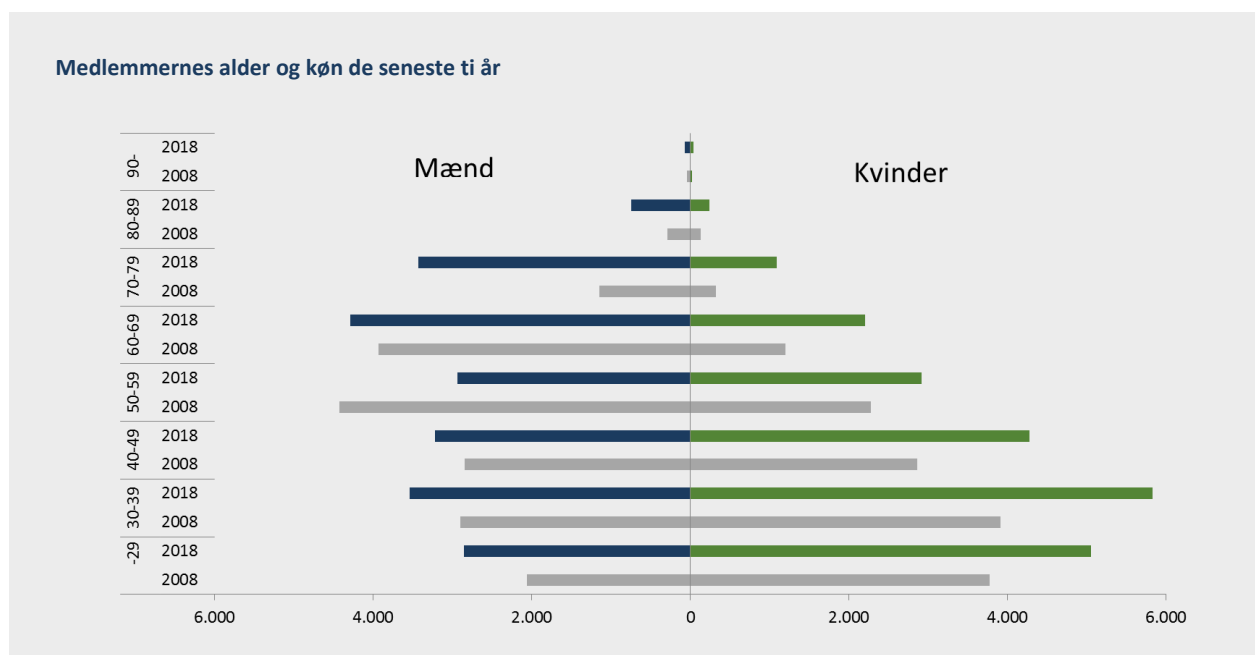
Ved sygdom og død

En pensionsordning i Lægernes Pension er mere end en opsparing til seniorlivet. Ordningen sikrer også lægen og de pårørende, hvis lægen bliver syg eller dør.

I Lægernes Pension er det erhvervsevnen som læge, der er forsikret, og ikke blot den generelle erhvervsevne. Lægen bliver derfor ikke tvunget til at skifte erhverv, hvis sygdom betyder, at han eller hun ikke længere kan arbejde som læge. I 2018 har 86 medlemmer fået tilkendt pension ved tab af erhvervsevne, mod 78 året før. Antallet af tilkendelser af pension ved tab af erhvervsevne svinger en del fra år til år.

Vi yder tilskud til alkoholafvænnings og har i 2018 hjulpet 10 medlemmer til behandling.

De fleste har desuden en forsikring mod udvalgte kritiske sygdomme. I 2018 fik 107 medlemmer udbetalt forsikringssummen, der typisk er på 150.000 kr. I 2019 udvides dækningen, så også pensionister under 70 år er omfattet af dækningen.

Antal modtagere af pension ved sygdom og død

	2018	2017
Modtagere af pension ved tab af erhvervsevne som læge	508	517
Modtagere af pension ved tab af ægtefælle eller samlever	1.697	1.646
Modtagere af børnepension	615	606
Udbetalte summer ved kritisk sygdom	107	123

Ekstra oveni den obligatoriske ordning

Den obligatoriske ordning i Lægernes Pension danner et solidt fundament for lægens samlede pensionsordning. Der er mulighed for at erhverve supplerende dækning, hvis lægen ønsker mere i pension eller ved sygdom og død.

Produktet Livsvarig Livrente henvender sig til dem, der gerne vil spare mere op til pension, uden samtidig at øge forsikringsdækningen ved tabt erhvervsevne. Livrenten er også velegnet for læger med egen virksomhed, der skattefrit kan indbetale op til 30 pct. af overskuddet.

Opsparingen på Livsvarig Livrente udbetales til de efterladte, hvis lægen dør inden pensionering. Der udbetales et garantibeløb fra livrenten, hvis lægen dør inden for 20 år efter pensionering.

471 medlemmer har i 2018 samlet set indbetalt 101 mio. kr. på Livsvarig Livrente. Året før havde 392 medlemmer indbetalt 76 mio. kr. Lægernes frivillige indbetaling til pension satte derved rekord i 2018.

I løbet af arbejdslivet rammes hver sjette kvindelige og hver niende mandlige læge af sygdom, der gør, at de ikke længere kan arbejde som læge. Medlemmerne kan forbedre økonomien med en erhvervsudygthedsforsikring og få næsten samme indkomst, som inden de blev ramt af sygdom. Forsikringen tegnes gennem vores samarbejde med AP Pension.

Med en gruppelivsforsikring kan lægen sikre sine efterladte med et engangsbeløb. Forsikringen tegnes gennem vores samarbejde med Lægeforeningen.

Hvad går indbetalingen til?

Langt de fleste penge, som indbetales til en pensionsordning, spares op til tiden som pensionist. For en 40-

årig læge går over 93 af hver 100 kroner til pension og 6 kroner til dækninger ved sygdom og død. Under en krone bruges til administration.

Har ordningen også pension til en ægtefælle/samlever ved lægens død, betales forsikringsdækningen af lægens egen pension, der derved bliver mindre. Den bliver ca. 14 pct. lavere, hvis der er valgt livsvarig pension til ægtefælle/samlever, og omkring 9 pct. lavere, hvis den skal udbetales i ti år efter lægens død.

Levetiden stiger og pensionsalderen sættes op

Generalforsamlingen besluttede i 2018, at pensionsalderen fremover automatisk skal følge folkepensionsalderen. Pensionsalderen er den alder, hvor lægen ikke længere kan få tilkendt pension fra Lægernes Pension ved erhvervsudygthighed. I mange år har pensionsalderen i pensionsordningen været 67 år. Ved at lade den følge folkepensionsalderen sikrer vi, at der ikke kan opstå situationer, hvor et medlem ikke længere er dækket i tilfælde af erhvervsudygthighed og endnu ikke er berettiget til fuld pension.

Ændringen har ingen indflydelse på medlemmets ret til at få alderspension fra Lægernes Pension både før og efter folkepensionsalderen. Medlemmer, der kan gå på folkepension som 67-årige eller endnu tidligere, er ikke berørt af ændringen.

Den længere levetid og forventningen om, at den fortsat stiger, har desuden gjort det nødvendigt at ændre levetidsforudsætningerne for knap halvdelen af medlemmerne, særligt de yngre. Pensionen i Lægernes Pension er livsvarig, og for at den kan strække længere, bliver de månedlige pensionsudbetalinger derfor mindre.

Afkastforventningerne sættes ned

Hvor meget, man får i pension, afhænger i høj grad også af afkast og inflation, mens der spares op. Hvert år aftaler pensionsbranchen nye satser for, hvor stort afkast og inflation man forventer i de kommende år. Satsene gælder for alle. I 2018 blev der vedtaget en større tilpasning af, hvor meget der forventes i afkast på både kort og lang sigt. Det har betydning for prognosen for lægernes pension, der generelt sættes ned fra 2019.

En prognose er i sigens natur behæftet med usikkerhed. Alle pensionsopsparere kan fra 2020 se et skøn over usikkerheden ved prognosen. Det vil sige, hvordan pensionen udvikler sig, hvis afkastet bliver

bedre eller dårligere end det forventede scenarie, som prognosen er udtryk for.

Medlemmer, der er berørt af ændringerne, modtog i november 2018 et brev med konsekvensberegninger af de nye forventninger til afkast, levetid og den ændrede pensionsalder. Ændringerne trådte i kraft 1. januar 2019.

De vigtige råd

Pension er svært stof for de fleste. Særligt skattereglerne på området er komplicerede, og der er mange forhold at tage højde for, når man vil sikre sig selv og familien et økonomisk trygt liv. Det er en central del af hverdagen i Lægernes Pension at hjælpe lægerne til at træffe de vigtige beslutninger om deres liv, når de ikke længere arbejder. Det gør vi blandt andet ved at holde kurser på hospitaler og i lægeforeninger rundt om i landet målrettet forskellige livssituationer og behov.

Det enkelte medlem kan også møde os eller ringe til os og få rådgivning om sine personlige pensionsforhold, mens medlemsportalen MIN PENSION og hjemmesiden lpb.dk giver det hurtige overblik i dagligdagen.

I 2018 har Lægernes Pension holdt godt 40 kurser og arrangementer for læger. Nærvæd 1.400 læger har mødt en medlemskonsulent og er blevet rådgivet om sin pension. MIN PENSION blev benyttet af lægerne 40.000 gange, mens det er blevet til 1,6 mio. besøg på hjemmesiden i årets løb.

Hvad siger medlemmerne?

En undersøgelse foretaget af Konsulent- og Analysevirksomheden Aalund i 2018 viser, at lægerne har høj tillid til deres pensionskasse. Lægernes Pension får den højeste score, når pensionskassens egne medlemmer skal vurdere præstationsevnen på de områder, der betyder mest for dem. De lægger særligt vægt på trygheden i pensionsordningen og pensionskassens evne til at få opsparingen til at vokse.

Bankaktiviteter

Bank for lægerne

Lægernes Bank er for læger og lægestuderende og for deres husstande. 46 pct. af medlemmerne i Lægernes Pension er kunder i banken. Banken fik 3.348 nye kunder i 2018 og havde ved årets afslutning 37.528 kunder. Der er 4 pct. flere end året før.

Lægernes Bank tilbyder alle de gængse bankforretninger lige fra investeringskoncept, rådgivning om boligfinansiering og bankydelse, der dækker familiens behov i dagligdagen, til rådgivning og finansiering af køb, salg og drift af lægepraksis.

Rådgivning er et centralt element i Lægernes Bank. Vi har mange års erfaring med lægers økonomi, og lægen kan trække på rådgivningen alt efter behov. Vi bestræber os desuden på at være opsøgende overfor kunderne, når vi ser, at der er behov.

I årets løb

Bankens mål om at have konkurrencedygtige priser førte i 2018 til, at Forbrugerrådet Tænk for fjerde år i træk kårede Lægernes Bank som "Bedst i test" i en sammenligning af danske bankers vilkår og priser. Forbrugerrådet har regnet sig frem til, at en lægefamilie kan spare op til 32.000 kroner om året ved at skifte til Lægernes Bank. Bankens placering som et af landets billigste pengeinstitutter er gennem flere år blevet bekræftet af forbrugerportalen Pengepriser.dk, som drives af Finans Danmark og Forbrugerrådet.

I 2017 indførte banken et fordelsprogram for de kunder, der benytter Lægernes Bank som deres fortrukne bank - det vil sige har sin private NemKonto i Lægernes Bank og benytter banken til sine bankforretninger. Godt halvdelen af bankens kunder med udlån er omfattet af fordelsprogrammet og får ekstra lave priser på boliglån og finansiering af lægepraksis. Øvrige kunder kan fortsat nyde godt af bankens generelt lave priser.

Lægernes Bank indgik i 2018 en aftale med PLO om at tilbyde Klyngekonti til de nye "klynger", som er lanceret for at udvikle kvalitetsarbejdet i almen praksis. Med Klyngekontoen kan klyngerne følge med i og styre tilskud og udgifter selv. Indtil videre har 56 klynger valgt at benytte Lægernes Bank.

I 2018 blev de nye EU-regler MiFID II fuldt implementeret for at sikre en bedre beskyttelse af kunder, der handler værdipapirer. Det betød for mange af bankens kunder en ny gennemgang af økonomiske forhold og risikovillighed i forhold til investeringer. Flere af dem fik tilpasset deres investeringer i Porteføljepleje til nye og opdaterede risikoprofiler.

Nær 2.000 kunder holdt i årets løb individuelle møder med bankens rådgivere rundt om i landet.

Vi måler løbende, om kunderne er tilfredse med banken. Målingerne viser, at 9 ud af 10 kunder oplever Lægernes Bank som en troværdig og professionel samarbejdspartner.

Udvikling i forretningsomfang

Det samlede forretningsomfang med kunderne steg 3 pct. til 25,5 mia. kr. i 2018. Det er mere end forventet ved årets start og var drevet af vækst i Totalkreditlån.

Totalkreditlån voksede med 12 pct. i 2018. Andelen af fastforrentede realkreditlån med afdrag vokser fortsat og udgjorde ved årsskiftet mere end 59 pct. af de formidlede Totalkreditlån. Kunder med Totalkreditlån fik i 2018 en rabat i form af KundeKroner på 1.500 kr. for hver lånte million.

Bankudlån faldt 6 pct. i forhold til året før. Faldet stammer især fra praksisfinansiering, hvor praksiskunders stærke likviditetssituation har resulteret i mange ekstraordinære indfrielse.

Det samlede udlån - bankudlån og Totalkreditlån - voksede 6 pct. i årets løb.

Flere indskud på almindelige indlånskonti fra både nye og bestående kunder førte i 2018 til, at det samlede indlån steg med 3,6 pct.

Investeringsproduktet Porteføljepleje var præget af den negative udvikling på finansmarkederne. Afkastet endte i intervallet -5,4 pct. til -0,6 pct. for de forskellige investeringsstrategier i Porteføljepleje-aftalerne. Med 470 nye aftaler i 2018 er der fortsat stor interesse for Porteføljepleje, der dog som følge af de negative afkast oplevede et fald i depoternes markedsværdi på 25 mio. kr.

Forretningsomfang i Lægernes Bank pr. 31. december i mia. kr.

	2018	2017	2016	2015	2014
Udlån	2,7	2,8	3,1	3,5	3,8
Indlån (inkl. puljeindlån)	6,2	6,0	6,2	6,1	5,9
Garantier	0,8	0,8	0,7	0,5	0,4
Totalkreditlån	6,6	5,9	4,9	4,2	3,5
Depotværdi porteføljepjele	9,2	9,2	7,5	5,8	4,4
Forretningsomfang i alt	25,5	24,7	22,4	20,1	17,9

I 2019 forventer vi en højere vækst i forretningsomfanget end i 2018, særligt inden for Totalkreditlån og Porteføljepjele til både bestående og nye kunder.

Årets resultat i banken

Årets resultat i banken blev 22,5 mio. kr. mod 48,0 mio. kr. i 2017. Det svarer til et fald på 53 pct. og skyldes især lavere indtægter fra forvaltningen af bankens obligationsbeholdning. Resultatet er på niveau med den senest udmeldte forventning ved halvåret 2018.

Netto rente- og gebyrindtægter steg med 21,5 mio. kr. til 208,8 mio. kr. Det er 11 pct. mere end året før og skyldes især en mindre stigning i gebyrindtægter fra et større forretningsomfang og stigende renteindtægter for forvaltning af obligationsbeholdningen.

Kursreguleringer udgjorde et tab på 33,8 mio. kr. mod en gevinst på 10,0 mio. kr. i 2017 og stammer især fra kurstab på obligationer. Det skal dog ses i forhold til, at renteindtægterne på obligationer udgjorde 27,7 mio.kr. mod 12,8 mio.kr. i 2017.

Omkostninger til personale og administration blev 152,8 mio. kr. mod 145,3 mio. kr. året før. Stigningen skyldes primært flere medarbejdere, overenskomstmæssig lønstigninger og øgede it-driftsomkostninger.

Bankens nedskrivninger på udlån og garantier er foretaget efter de nye IFRS 9-regler.

Lægernes Pensions samlede afkast af Lægernes Bank var i 2018 36,4 mio. kr. af den investerede kapital. Den investerede kapital består af egenkapital og hybrid kernekapital på i alt 678 mio. kr. Oveni kommer

positive synergieffekter af samdriften af pensionskasse og bank.

Kapitalgrundlag

Bankens individuelle solvensbehov blev ultimo 2018 opgjort til 13,0 pct. mod 11,1 pct. ultimo 2017. Kapitalprocenten blev opgjort til 18,7 pct. Bankens overdækning eksklusive kapitalbuffer var således 5,8 pct.point ultimo 2018.

Forhøjelse af egenkapital

Lægernes Pension har tilført yderligere 100 mio. kr. til bankens egenkapital i 2018 og forventer at tilføre yderligere 100 mio. kr. i 2020, for at banken kan overholde forventede fremtidige kapitalkrav, herunder egne krav til kapitaloverdækning. Bankens risiko-profil er uændret, og det øgede kapitalkrav skyldes alene ændrede regulatoriske forhold.

Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet har gennemført en inspektion af Lægernes Bank i oktober-november 2018. Finanstilsynets inspektion var en ordinær inspektion som led i det løbende tilsyn med banken. Inspektionen gav ikke anledning til nedskrivninger. Finanstilsynet gav banken fire påbud, der vedrørte præcisering af forretningsmodel og kreditpolitik, klassificering af nogle erhvervskunder og ajourføring af boligprismodellen for pantsatte ejendomme. Lægernes Bank har taget Finanstilsynets redegørelse til efterretning. Ændringerne for at imødekomme Finanstilsynets påbud er gennemført i marts 2019.

Investeringsaktiviteter

Finansmarkederne i 2018

Aftagende vækst i verdensøkonomien var nøgleordet for 2018. Mens amerikanerne lettede skatten og holdt væksten oppe på deres side af Atlanten, gik luften ud af hjulene i både Europa og Asien. Pengepolitikken bakkede ikke længere op om væksten. Den amerikanske centralbank satte renten op, mens den europæiske centralbank stoppede med at opkøbe obligationer.

USA's forhøjede toldsats over for især Kina gav stor politisk usikkerhed rundt om i verden det meste af året. I Europa var stemningen præget af udfordringen med Brexit og manglende vilje fra den italienske regerings side til at føre en økonomisk politik efter EU's ønsker.

Kombinationen af lavere vækst, strammere pengepolitik og politisk usikkerhed betød, at aktiemarkederne samlet set gav et negativt afkast.

Også for den store del af virksomhedsobligationerne, som er udstedt i dollar, resulterede de udfordrende vilkår i et negativt markedsafkast.

Stigende amerikanske renter gav modvind til emerging market-obligationer (lande med stort vækstpotentiale), som blev yderligere forstærket af politisk usikkerhed i blandt andet Tyrkiet og Brasilien.

Afmatningen i Europa smittede af på de danske obligationer og pressede renten ned. Det gav stigende kurser og positivt afkast på især realkreditobligationer.

Vores investeringsafkast

Lægernes Pension fik i 2018 et afkast på -1,8 pct. for gennemsnitsrenteprodukter (N1) mod 9,4 pct. i 2017. Pensionskassens samlede afkast omfatter også afkastet af egenkapitalen. Da den i vid udstrækning var investeret ligesom gennemsnitsrenteprodukterne, blev det samlede afkast på niveau med N1.

Investeringsaktiverne udgør langt størstedelen af de samlede aktiver. Investeringsaktiverne er den del af formuen, som er investeret for at skabe et langsigtet konkurrencedygtigt afkast. I 2018 endte afkastet af investeringsaktiverne på -2,1 pct., hvilket er 2,9 pct.point bedre end det strategisk benchmark (markedsafkast ved tilsvarende aktivsammensætning).

Investeringsaktiverne er opdelt i fem risikoklasser, der har bidraget forskelligt til afkastet. Især reale aktiver som blandt andet omfatter ejendomme, infrastruktur og leasingaktiver, trak op i det samlede afkast.

Risikoklassernes afkast i 2018 i pct.

	Tidsvægtet Afkast	Strategisk benchmark
Renter	0,9	0,7
Inflation	-4,4	-3,0
Kredit	-1,7	-3,7
Aktier	-6,3	-8,7
Reale aktiver	7,6	-6,3
Investeringsaktiver i alt	-2,1	-5,0

Note: Resultatet af valutaafdækninger er medregnet i hver risikoklasse. Interne investeringsomkostninger kun fratrukket i totalen.

Investeringsafkast før pensionsafkastskat i pct.

	2018	2017	2016	2015	2014
Afkast for gennemsnitsrenteprodukter (N1)*	-1,8	9,4	8,5	1,7	10,2
Afkast samtlige aktiver (investeringsaktiver og afdækningsaktiver)	-1,9	9,4	8,3	1,8	9,1
Afkast investeringsaktiver	-2,1	10,0	8,6	2,2	8,6

Note: * Sammenligningstal for 2014-2015 efter daværende anvendt regnskabspraksis.

Vores forvaltning af pensionsformuen

Aktiverne i Lægernes Pension er opdelt i investerings- og afdækningsaktiver. Pr. 31. december 2018 udgjorde investeringsaktiverne 93,0 pct. og afdækningsaktiverne 5,6 pct. af de samlede aktiver.

Investeringsaktiver

Investeringsaktiverne anvendes først og fremmest til at investere pensionsmidler med betingede grundlag og egenkapitalen. Målet er at opnå det størst mulige investeringsafkast efter omkostninger, under hensyntagen til den risiko vi kan og vil løbe.

Bestyrelsen fastlægger inden årets start det strategiske benchmark for investeringsaktiverne, dvs. idealporteføljen for investeringerne i Lægernes Pension. Det tager udgangspunkt i et globalt investeringsunivers og angiver fordelingen af investeringerne på risikoklasserne rente, inflation, kredit, aktier og reale aktiver. I begyndelsen af 2018 justerede vi det strategiske benchmark for at opnå et højere forventet afkast med den samme risiko. Det er sket ved at have færre aktier til fordel for flere kreditaktiver og reale aktiver.

Under reale aktiver er der i 2018 blandt andet investeret i ejendomme, i danske offentlig-privat-partnerskabsprojekter, som den nye udlændingestyrelse i Næstved og den nye Østre Landsret, samt i europæisk og amerikansk infrastruktur samt i vedvarende energi.

Når man, som Lægernes Pension, anvender aktiv forvaltning, er målsætningen, at afkastet skal være højere end afkastet af det strategiske benchmark inden for de rammer, som bestyrelsen har besluttet.

Lægernes Pension investerer både i børsnoterede og ikke-børsnoterede investeringsaktiver og i derivater, som fx kan være en aftale om at købe eller sælge et aktiv på et senere tidspunkt.

De fleste af investeringsaktiverne forvaltes af eksterne forvaltere med specialkompetencer inden for deres specifikke områder. Vores opgave består i at lægge den overordnede investeringsstrategi, udvælge og overvåge investeringerne samt vælge de rette forvaltere.

For de ikke-børsnoterede investeringer sker investeringerne gennem fonde og i stigende grad også i partnerskaber med andre pensionskasser og livsforsikringsselskaber.

Hovedparten af investeringerne i børsnoterede aktiver foretages gennem investeringsforeningen og kapitalforeningen i Lægernes Invest. Derfor optræder de regnskabsmæssigt som kapitalandele, selvom den reelle eksponering er fordelt på de enkelte risikoklasser.

Lægernes Pension afdækker som udgangspunkt størstedelen af valutakursrisikoen i dollar, yen, pund, Hong Kong dollar og euro.

Afdækningsaktiver

Afdækningsaktiverne, der består af obligationer og derivater, anvendes primært til at afdække renterisikoen på det, der er hensat til pensioner på et garanteret grundlag. Afdækningen giver stor sikkerhed for, at vi kan leve op til pensionsforpligtelsen. Pensioner på betingede grundlag rentefordækkes som udgangspunkt ikke.

Aktiverne opdelt i risikoklasser

Risikoklasse	Finansielle instrumenter
Renter	Likvider (pengemarkedsforretninger), danske statsobligationer, amerikanske statsobligationer, statsobligationer OECD, danske realkredit, renteswaps, renteswaptioner
Inflation	Indeksobligationer, råvarer, swaps, inflationsswaps
Kredit	Kreditobligationer (Investment Grade, High Yield, Emerging Markets), senior lån, noterede fonde, Credit Default-swaps
Aktier	Børsnoterede og ikke børsnoterede aktier, aktiefutures, aktieoptioner
Reale aktiver	Infrastruktur, ejendomme og leasingaktiver

Note: Der benyttes valutaafdækning i risikoklasserne med valutaterminsforretninger.

Investeringsforening

Lægernes Pension har egen investeringsforening Lægernes Invest. Formålet med Lægernes Invest er gennem en række afdelinger at kunne udbyde et bredt univers af en række investeringsafdelinger med forskellige aktivklasser og en omkostningseffektiv forvaltning til fordel for pensionskassens medlemmer og bankens kunder.

Gennem Lægernes Invest kan Lægernes Pension på en effektiv måde investere sammen med andre lige-sindede investorer, og de læger der har valgt at benytte Porteføljepleje i Lægernes Bank.

Ved at samle investeringerne i Lægernes Invest er der opnået stordriftsfordele i form af bl.a. lavere forvalter gebyrer, lavere transaktionsomkostninger samt lavere omkostninger til afvikling og compliance.

Lægernes Invest er en fællesbetegnelse for Investeringforeningen Lægernes Invest og Kapitalforeningen Lægernes Invest. Ved udgangen af 2018 omfattede Lægernes Invest 39 afdelinger fordelt på 21 aktieafdelinger og 18 obligationsafdelinger. Aktieafdelingerne omfatter såvel afdelinger med passive som aktive

aktieforvaltere samt forvaltere med henholdsvis et regionalt og et globalt investeringsunivers.

Lægernes Bank har et tæt samarbejde med Lægernes Invest om distribution, markedsføring, investorrådgivning, valg og overvågning af foreningens øvrige samarbejdspartnere, som blandt andet omfatter investeringsforvaltere, depotselskab og forvaltnings-selskab. Samarbejdet omfatter også rådgivning om og overvågning af foreningernes politik for ansvarlige investeringer.

Lægernes Invest danner i flere tilfælde udgangspunkt for et samarbejde med andre investorer om formueforvaltning og giver omkostningsbesparelser for alle deltagerne.

Den samlede formue i Lægernes Invest i 2018 var på 84,2 mia. kr. Heraf ejer Lægernes Pension og Lægernes Bank 49,8 mia. kr., mens andre pensionskasser mv. og bankens kunder – ejer i alt 34,3 mia. kr. Lægernes Pension har sikret sig bestemmende indflydelse i foreningerne.

Risikostyring og solvens

Lægernes Pension har en stærk solvensmæssig position, som giver mulighed for at føre en risikovillig investeringspolitik. Risikovillighed er en nødvendighed for at opnå et højt investeringsafkast, men medfører samtidig risikoen for, at pensionerne må nedsættes som følge af lave investeringsafkast.

Væsentligste risici

Lægernes Pension er – som en naturlig konsekvens af at drive et pensionselskab - eksponeret mod en række forskellige risici, hvor de væsentligste er:

- **Livsforsikringsrisici:** Pensionshensættelserne er baseret på forudsætninger om, hvor længe medlemmerne lever, hvor mange der rammes af invaliditet mv. Hvis disse forudsætninger viser sig ikke at holde stik og må ændres, kan det medføre, at pensionskassen skal hensætte et større beløb.
- **Markedsrisici:** Investering af pensionskassens formue medfører en risiko for tab på aktiverne gennem ændringer i renter, aktiekurser, valutakurser, ejendomspriser mv. Foruden investeringernes markedsrisici er pensionskassen eksponeret over for renterisici på pensionerne, idet der skal hensættes et større beløb, hvis renteniveauet falder.
- **Modpartsrisici:** Pensionskassen kan lide tab, hvis én eller flere af dens bankforbindelser går konkurs. Dette kan enten være ved tab af kontantindståender eller ved manglende betaling for afledte finansielle instrumenter.
- **Operationelle risici:** Omfatter risici som fx nedbrud af it-systemer, menneskelige fejl, brand, vandskade og tyveri.

For yderligere oplysninger om risici og følsomheder henvises til regnskabets note 44.

Solvens

Lægernes Pension er omfattet af det europæiske Solvens II-regelsæt for opgørelse af et solvenskapitalkrav, som skal sikre, at forsikrings- og pensionselskaber vil være i stand til at udbetale fremtidige erstatninger og pensioner.

Pensionskassen opgør solvenskapitalkravet vha. standardmodellen, som indeholder en række stressscenarier for livsforsikringsrisici, markedsrisici, modpartsrisici og operationelle risici. Stressscenarierne skal

afspejle den værste udvikling, der vil forekomme i en periode på 200 år, inden for et specifikt område som aktiekursfald eller stigning i levetid. Modellen tager højde for, at alle stressscenarierne ikke nødvendigvis rammer på én gang (diversifikation).

Den samlede risiko i standardmodellen udtrykker det samlede tab, som pensionskassen ville blive udsat for i det værste år ud af en periode på 200 år. Dette tab vil dels medføre, at der vil blive udloddet mindre bonus i ordninger med betinget garanti og dels, at der må overføres midler fra basiskapitalen til ordninger med ubetinget garanti.

Nedenstående tabel viser pensionskassens maksimale tabsrisiko fordelt på risikotyper samt diversifikation. Markedsrisici og livsforsikringsrisici udgør langt størstedelen af pensionskassens risici.

Risikotyper, ultimo 2018, mio. kr.

Risikotype	Risiko
Livsforsikringsrisici	4.202
Markedsrisici	19.367
Modpartsrisici	71
Operationelle risici	296
Øvrige risici	287
Diversifikation	-2.811
Risiko i alt	21.411

Note: Solvenskapitalkrav opgjort vha. standardmodellen.

Nedenstående tabel viser, hvordan risiko og kapitalgrundlag er fordelt på kapitaltyper.

Risiko og kapitalgrundlag, ultimo 2018, mio. kr.

Kapitaltype	Risiko	Kapitalgrundlag
Bonushensættelser	18.474	48.352
Basiskapital	2.937	9.000
I alt	21.411	57.352

Note: Solvensmæssigt kapitalgrundlag.

Ud af den samlede risiko på 21,4 mia. kr. fordeles 18,5 mia. kr. som reduktion i bonushensættelser. Da der samlet er bonushensættelser på 48,4 mia. kr., vil der fortsat være råderum for betydelige bonusudlodninger, selv hvis pensionskassen oplever det værste år i en periode på 200 år.

Ud af den samlede risiko på 21,4 mia. kr. skal basiskapitalen dække 2,9 mia. kr., svarende til pensionskassens solvenskapitalkrav. Ved at sætte basiskapitalen på 9,0 mia. kr. i forhold til solvenskapitalkravet fås pensionskassens solvensdækning, som er 306 pct. Dette afspejler, at pensionskassen har tre gange så stor en basiskapital, som det tab af basiskapital, der vil opleves i det værste år ud af en periode på 200 år.

Solvensdækning, pct.

	2018	2017	2016	2015	2014
Solvensdækning	306	282	306	455	422

Note: Sammenligningstal for 2014-2015 efter daværende anvendt regnskabspraksis.

Udvikling i 2018

Pensionskassens solvensmæssigt opgjorte **basiskapital** er faldet fra 9.451 mio. kr. til 9.000 mio. kr. som følge af et negativt investeringsafkast.

Den solvensmæssigt opgjorte **kollektive** del af bonushensættelserne er faldet fra 10.701 mio. kr. til 7.131 mio. kr., idet bonusudlodninger i betinget garanterede ordninger overstiger årets afkast.

Den solvensmæssigt opgjorte **individuelle** del af bonushensættelserne er øget fra 36.380 mio. kr. til 41.221 mio. kr. Det skyldes primært, at grundpensionen for yngre medlemmer er nedsat pga. ændrede levetidsforudsætninger. Dermed reduceres hensættelser til betingede garantier, mens bonushensættelser stiger tilsvarende.

Pensionskassens markedsrisici er faldet fra 20.838 mio. kr. til 19.367 mio. kr., hvilket især skyldes reducerede aktierisici. Livsforsikringsrisici er øget fra 3.891 mio. kr. til 4.202 mio. kr. Solvenskapitalkravet er faldet fra 3.350 mio. kr. til 2.937 mio. kr. som følge af faldet i markedsrisici. Solvensdækningen er øget fra 282 pct. til 306 pct. som en konsekvens af det reducerede solvenskapitalkrav.

Samfundsansvar

Lægernes Pension er opmærksom på de forventninger, som lægerne har til formueforvaltningen. Det er vores opgave at sørge for, at Danmarks læger får det bedst mulige afkast af deres pensionsopsparing samtidig med, at vi investerer ansvarligt. Det er vores forventning, at investeringer i selskaber, der udviser ansvarlighed, bedre er i stand til at øge den forventede langsigtede selskabsværdi.

Politikken

Vi har vedtaget en politik for ansvarlige investeringer. Den tager udgangspunkt i Danmarks officielle politik over for konkrete lande og selskaber. Det vil sige, at vi følger nationale krav vedtaget af danske myndigheder og internationale krav i aftaler tiltrådt af Danmark. De overordnede retningslinjer for selskabs- og landevurderingerne er, at de sker på et objektivt og universelt grundlag, der står over religiøse, kulturelle og økonomiske forhold mellem de forskellige dele af verden.

Vi tilstræber alene at investere i selskaber, der overholder lokal lovgivning, grundlæggende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og internationale regler samt normer inden for antikorruption, bestikelse, klima, miljø og våbenproduktion. Vi tilstræber derudover at undgå investeringer i selskaber, der leverer stoffer til anvendelse ved henrettelser. Det er vores politik ikke at investere i selskaber, der producerer tobak eller tobakprodukter. Vi investerer heller ikke i selskaber, der har betydelig indtægt relateret til tobak eller tobaksprodukter inden for service og distribution.

Politikken for ansvarlige investeringer gælder også for koncernens datterselskaber og kan læses i sin helhed på www.lpb.dk/ri.

Aktivt ejerskab

Aktivt ejerskab er et centralt element i vores politik. Vi benytter os af dialog og stemmeret og - i sidste ende – af eksklusion af de selskaber, der ikke kan påvirkes til ansvarlig adfærd.

Dialog er en af de metoder, vi kan udøve vores samfundsansvar på, ligesom vi benytter stemmerettighederne til at fremme en langsigtet økonomisk vækst og ordentlige ledelsesforhold i selskaberne. Vælger vi at afhænde en investering i et selskab, sætter vi os uden for indflydelse. Derfor ekskluderer vi først, når alle

andre muligheder er udtømte. Vi offentliggør en negativliste på www.lpb.dk/ri over selskaber, som vi ikke ønsker at investere i.

Komiteen for God Selskabsledelse har lanceret en række anbefalinger, der skal sikre, at danske børsnoterede selskaber får det aktive ejerskab fra deres investorer, som er gavnligt for selskabernes værdiskabelse. Lægernes Pension efterlever samtlige anbefalinger om aktivt ejerskab. Redegørelse for Aktivt Ejerskab 2018 kan læses på www.lpb.dk/ri.

Politikken i anvendelse

Lægernes Pension investerer i et meget stort antal selskaber og lande og benytter et screeningsbureau til at påse, at investeringerne overholder politikken. Vi udøver vores ejerrettigheder sammen med andre ligesindede investorer på tværs af landegrænser. Det sikrer en større indflydelse, da vores ejerandele i de enkelte selskaber ofte er begrænsede.

Lægernes Pension har i løbet af 2018 været i dialog med 97 selskaber om problemfyldte forhold, ligesom vi har udnyttet stemmeretten til at påvirke selskaber til at følge vores politik. De fleste af de berørte selskaber er åbne for dialog, som løbende udvikler sig. Aktiviteten er beskrevet i Redegørelse for Aktivt Ejerskab 2018 på www.lpb.dk/ri. For at forbedre vores mulighed for at udøve aktivt ejerskab, hjemtager vi i 2019 stemmeretten på børsnoterede aktier i overensstemmelse med anbefalingerne for Aktivt Ejerskab.

Ønsket om bæredygtige investeringer vinder frem, og i årets løb fik kunderne i Lægernes Bank mulighed for at investere i rent bæredygtige aktiefonde i form af investeringsforeningen Better World.

I 2018 skærpede vi politikken om tobak og underskrev samtidig løftet om tobaksfrie investeringer.

Lægernes Pension er medlem af organisationen Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) og bakker op om Climate Action 100+. I 2018 skrev vi under på breve til lederne af G7 og G20 om at fortsætte opbakningen til den globale klimaaftale. I årets løb ekskluderede vi en række forsyningsselskaber for manglende omstillingsvilje og øgede desuden investeringerne i vedvarende energi med 400 mio. kr. En udvikling vi forventer at fortsætte i de kommende år.

Ledelse og organisation

Lægernes Pension ejes af medlemmerne. Det er medlemmerne, der vælger de delegerede, som udgør generalforsamlingen.

Generalforsamlingen vælger pensionskassens bestyrelse og revisorer. Bestyrelsen består af fire læger (medlemmer), der er indstillet af Lægeforeningen, og tre eksterne bestyrelsesmedlemmer (ikke medlemmer), der er indstillet af pensionskassens bestyrelse.

Bestyrelsens ansvar og opgaver

Bestyrelsen varetager den overordnede og strategiske ledelse og skal sikre en forsvarlig organisering af Lægernes Pension. Det betyder blandt andet, at bestyrelsen skal træffe beslutning om den overordnede strategi og forretningsmodel.

Bestyrelsen ansætter den administrerende direktør og den ansvarshavende aktuar. Bestyrelsen har tilrettelagt sit arbejde i en forretningsorden, og arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion er fastlagt i retningslinjer til direktionen.

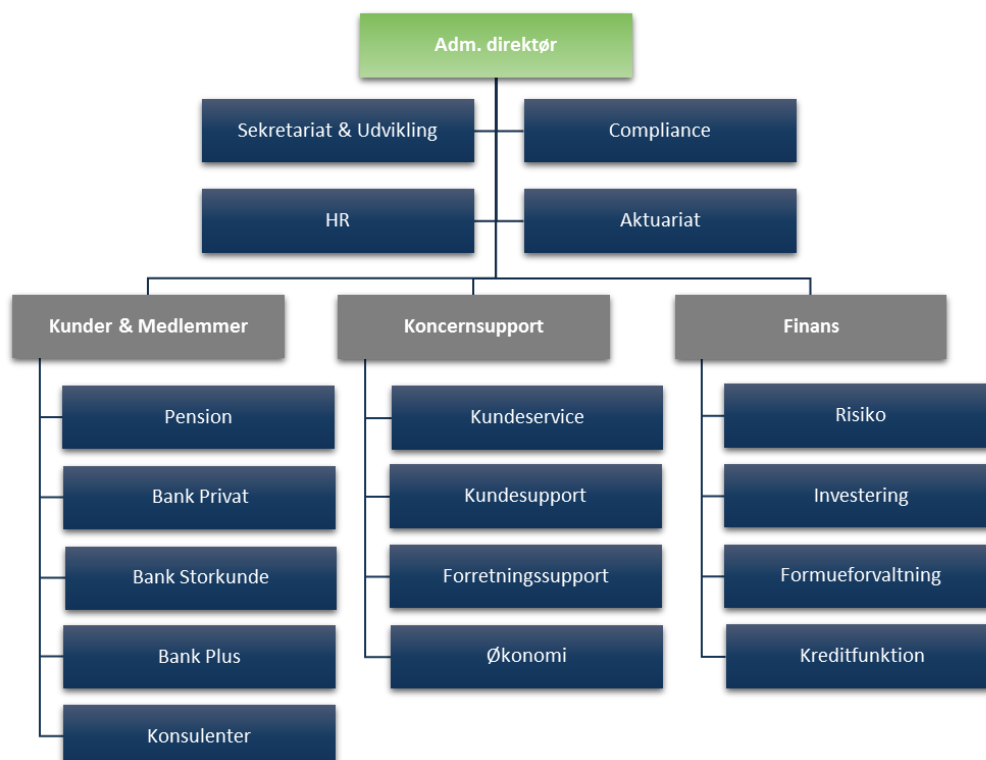
For at sikre, at den samlede forretningsmodel for pensionskasse og bank forvaltes så effektivt som muligt, er fire af pensionskassens bestyrelsesmedlemmer også medlemmer af bankens bestyrelse, som herudover består af to eksterne bestyrelsesmedlemmer. Den administrerende direktør i Lægernes Pension er også administrerende direktør i Lægernes Bank.

En gang om året gennemgår bestyrelserne koncernens organisation. Bestyrelserne evaluerer deres eget arbejde og samarbejde med administrationen og foretager en vurdering af direktionens ledelse.

Bestyrelsernes og direktionens arbejde understøttes af en række funktioner i den fælles administration. Nogle af disse funktioner, herunder den lovpligtige compliancefunktion, aktuarfunktion, risikofunktion og intern auditfunktion, har en helt særlig rolle i relation til at betjene bestyrelserne.

Koncernen beskæftiger 134 medarbejdere, svarende til 125 fuldtidsansatte, der tager sig af medlemservice, investering, bankforretning og administration.

Organisationsdiagram - koncern

Bestyrelsesudvalg

Lægernes Pension har etableret et revisionsudvalg, som er fælles for Lægernes Pension og Lægernes Bank. Revisionsudvalget består af den samlede bestyrelse i Lægernes Pension. Revisionsudvalget har samlet set kompetencer med relevans for den finansielle sektor, og revisionsudvalgets formand har kvalifikationer inden for regnskabsvæsen og revision.

God selskabsledelse

Bestyrelsen vurderer mindst én gang om året, om den er i besiddelse af den viden og erfaring, som er nødvendig for at lede virksomheden. Vurderingen tager udgangspunkt i Finanstilsynets vejledninger om krav til viden og erfaring i de finansielle virksomheders bestyrelser. Bestyrelsen har med ekstern bistand gennemført selvevalueringen i 2018 og fundet, at den fuldt ud opfylder de krav til viden og erfaring, som er krævet.

Koncernen arbejder med aktuelle branchestandarder for god selskabsledelse herunder anbefalingerne for god selskabsledelse for børsnoterede selskaber og Finans Danmarks ledelseskodex for danske pengeinstitutter. Arbejdet hermed er nærmere beskrevet på lpb.dk/selskabsledelse.

Politik for Fit and Proper samt mangfoldighed

Bestyrelserne i Lægernes Pension og i Lægernes Bank har vedtaget en fælles politik for Fit and Proper samt mangfoldighed. Politikken bestemmer, at medlemmer af bestyrelser, direktion, ansvarlige for nøglefunktioner og øvrige ansatte skal leve op til Finanstilsynets fit and proper krav på et højt niveau set i forhold til den funktion, som den pågældende udøver. En passende diversitet i bestyrelsernes viden, kompetencer, erfaring, køn og alder skal sikre samspillet i bestyrelsen og kvaliteten af arbejdet. Politikken kan læses i sin helhed på lpb.dk.

Whistleblowerordning

Medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer i Lægernes Pension og Lægernes Bank kan indberette lovovertrædelser begået af virksomheden, medarbejdere eller bestyrelsesmedlemmer til blandt andet Finanstilsynets whistleblowerordning.

Kønsmæssig sammensætning af ledelsen

Bestyrelsen i Lægernes Pension har vedtaget en politik for den kønsmæssige sammensætning i bestyrelsen og øvrige ledelseslag. I henhold til Erhvervsstyrel-

sens vejledning på området er der en ligelig kønsfordeling i bestyrelsen.

Ligeledes er der ikke noget underrepræsenteret køn i de øvrige ledelsesniveauer i koncernen. Ud af 20 ledere er der ni kvinder (45 pct.) og 11 mænd (55 pct.). Det er bestyrelsens målsætning at have en ligelig fordeling, så mindst 40 pct. af lederne er mænd henholdsvis kvinder, dog med det primære mål at lederne skal have de bedst mulige kvalifikationer og kompetencer. Ved rekruttering og udnævnelser indkaldes kandidater af begge køn, med mindre niveauet for kompetencer derved forringes. Hvis en mandlig og kvindelig ansøger til en lederstilling har samme kvalifikationer og kompetencer, følges målsætningen om ligelig fordeling.

Lønpolitik

Bestyrelserne har udformet en fælles lønpolitik for Lægernes Pension og Lægernes Bank, der er godkendt af generalforsamlingen. Politikken skal bidrage til at undgå uønsket adfærd og afledte risici. Den skal også sikre, at koncernen har det nødvendige antal medarbejdere med de rette kvalifikationer og den rette erfaring.

Der udbetales ikke variable løndelev til medlemmer af bestyrelser, direktion eller nogen anden medarbejder, hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag. Der udbetales ikke fratrædelsesgodtgørelser ud over det, som den administrerende direktør skønner, at pensionskassen/banken efter lov og gældende praksis er forpligtet til at udbetale ved virksomhedens opsigelse af medarbejdere. Fratrædelsesgodtgørelsens størrelse fastsættes, så den ikke er omfattet af regler om variabel aflønning i henhold til gældende lovgivning. Pensionspolitikken er, at pensionskassens/bankens medarbejdere indbetaler pension i henhold til den gældende overenskomst. Medarbejdere uden for overenskomst, herunder medlemmer af direktion og ledende medarbejdere, indbetaler en selvvalgt procentandel af bruttolønnen til pension. Bestyrelsernes honorering er fastsat af generalforsamlingen. Direktionens og aktuarens aflønning mv. er fastsat af den relevante bestyrelse. Øvrige medarbejders aflønning er fastsat af direktionen. Udvalgte ansatte har forlængede opsigelsesvarsler. I øvrigt følges reglerne i funktionærlovgivningen og i de kollektive overenskomster for finanssektoren.

Bestyrelsesmedlemmer i Lægernes Pension

Peter Melchior, formand, aktuar
Uafhængigt medlem af bestyrelsen og formand for revisionsudvalget
Kvalifikationer inden for regnskabsvæsen/-revision og den finansielle sektor
Mødeprocent 100
Født 1950
Valgt 2012, 2015, 2017.
Kan genvælges 2019, 2021.
Skal udtræde i 2022

Philip Bennett, næstformand
Medlem af pensionskassen og FAS
Mødeprocent 90
Født 1975
Valgt 2013, 2015, 2017
Skal udtræde 2019

Klaus Friis Andersen
Medlem af Lægernes Pension og FPL
Mødeprocent 100
Født 1953
Valgt 2013, 2015, 2017
Skal udtræde 2019

Helle Søholm
Medlem af Lægernes Pension og YL
Mødeprocent 80
Født 1984
Valgt 2017
Kan genvælges 2019, 2021
Skal udtræde i 2023

Jette Dam-Hansen
Medlem af Lægernes Pension og PLO
Mødeprocent 100
Født 1962
Valgt 2018
Kan genvælges 2020, 2022
Skal udtræde i 2024

Jesper Rangvid, professor, ph.d.
Uafhængigt medlem af bestyrelsen
Kvalifikationer inden for økonomi
Mødeprocent 100
Født 1970
Valgt 2009, 2011, 2013, 2015, 2017
Skal udtræde 2019

Tina Øster Larsen, advokat, cand.jur.
Uafhængigt medlem af bestyrelsen
Kvalifikationer inden for jura
Mødeprocent 100
Født 1978
Valgt 2018
Kan genvælges 2020, 2022, 2024, 2026
Skal udtræde 2028

Direktion og ledende medarbejdere i Lægernes Pension

Chresten Dengsøe
Adm. direktør

Niels Elmo Jensen
Finansdirektør/CFO

Bjarne Jørgen Slorup
Driftsdirektør

Michael Christensen
Udviklingschef

Merete Lykke Rasmussen
Ansvarshavende aktuar

Bestyrelsens og direktionens ledelseshverv fremgår af note 45 og 46.

Årets resultat

Årets resultat efter skat blev et underskud på 209 mio. kr. mod et overskud på 1.098 mio. kr. i 2017.

Resultatet skyldes primært et investeringsafkast af egenkapitalens aktiver på -172 mio. kr. efter skat mod 754 mio. kr. i 2017. Egenkapitalen var hele perioden investeret i investeringsaktiver og opnåede derfor et afkast på niveau med de samlede investeringsaktiver.

Betaling for fortjeneste (risikoforrentning) bidrog ikke til resultatet til forskel fra i 2017, hvor tallet var 290 mio. kr. Det skyldes, at der ikke betales for fortjeneste, når investeringsafkastet er lavere end den tildelte grundlagsrente. Betaling for fortjeneste er en betaling til egenkapitalen og bidrager derved til pensionskassens kapitalgrundlag. Betaling for fortjeneste forventes at blive betalt tilbage til medlemmerne, når de går på pension i form af pensionisttillæg.

Grupper med garanteret ydelse, der tidligere har modtaget et udlæg fra egenkapitalen, tilbagebetalte i 2018 5 mio. kr. til egenkapitalen mod en tilbagebetaling på 59 mio. kr. i 2017.

Samlet set faldt egenkapitalen fra 9.642 mio. kr. til 9.178 mio. kr. Det skyldes både årets negative resultat og udbetalingen fra egenkapitalen i form af pensionisttillæg til pensionerede medlemmer.

Årets resultat er lavere end det, der var forventet i årsrapporten for 2017 og halvårsrapporten for 2018. Det skyldes både lavere investeringsafkast af egenkapitalens aktiver og ingen betaling for fortjeneste (risikoforrentning). I forventningerne blev der taget forbehold for udviklingen på de finansielle markeder.

I overensstemmelse med vedtægterne overføres årets resultat til egenkapitalen.

Værdi til medlemmerne

Medlemmerne fik i 2018 en kontorente på 4,43 pct. før skat på pensionsordningerne med betinget garanti ligesom i 2017.

Medlemmer med den almindelige pensionsordning med betinget garanti kan få en andel af egenkapitalen udbetalt som pensionisttillæg, når pensionen udbetales. Pensionisttillægget var i 2018 fastsat til 13 pct.

efter skat, hvilket gav et samlet udbetalt pensionisttillæg på 255 mio. kr. efter skat mod 235 mio. kr. i 2017.

Kontorenten på det supplerende opsparingsprodukt Livsvarig Livrente var 2,36 pct. før skat i 2018 ligesom i 2017.

Afkast af investeringer

Lægernes Pension opnåede i 2018 et samlet investeringsafkast på -1.660 mio. kr. før skat mod 7.753 mio. kr. i 2017. Det svarer til et samlet investeringsafkast i 2018 på -1,9 pct. mod 9,4 pct. i 2017.

Lægernes Pension har i mange år været blandt de bedste målt på afkast. Det var også tilfældet i 2018, selvom afkastet blev negativt. Det investeringsafkast, der vedrører pensionsordningerne, og som anvendes til sammenligning med andre pensionskasser og selskaber, kaldes "Afkast for gennemsnitsrenteprodukter (N1)". Det udgjorde i 2018 -1,8 pct. før skat mod 9,4 pct. i 2017.

Investeringsafkast (pct.)

	2018	2017
Afkast på samtlige aktiver	-1,9	9,4
Afkast for gennemsnitsrenteprodukter (N1)	-1,8	9,4

I 2018 var afkast for gennemsnitsrenteprodukter (N1) lavere end kontorenten. Forskellen dækkes af pensionsordningernes kollektive bonuspotentialer, der faldt med 3.583 mio. kr.

Medlemsbidrag

Der blev indbetalt medlemsbidrag på i alt 2.506 mio. kr., hvilket er en stigning på 4,1 pct. i forhold til 2.407 mio. kr. i 2017. Det skyldes primært en overenskomstsmæssig stigning i medlemsbidrag, men også at Lægernes Pension har fået flere medlemmer, og at der indbetales mere på det supplerende Livsvarig Livrente-produkt.

Bidrag (brutto mio. kr.)

	2018	2017
Obligatorisk ordning	2.405	2.331
Supplerende livrente	101	76
I alt	2.506	2.407

Ydelser

Der blev i 2018 udbetalt pensionsydelser til medlemmer og pårørende for 2.275 mio. kr. mod 2.117 mio. kr. i 2017. Stigningen på 7,5 pct. skyldes, at flere medlemmer er gået på pension.

Omkostninger

Omkostninger til administration var på 25,8 mio. kr. mod 26,4 mio. kr. i 2017. Et anerkendt nøgletal for omkostningseffektivitet er administrationsomkostninger i forhold til hensættelserne. Her var Lægernes Pension blandt de allerbedste i branchen med kun 0,03 pct. ligesom i 2017.

Et andet anerkendt nøgletal for omkostningseffektivitet er administrationsomkostninger pr. medlem. Det var 544 kr. i 2018 mod 572 kr. året før. Hermed opfyldte Lægernes Pension også i 2018 målsætningen om at have et omkostningsniveau for administrationsomkostninger, der er bedre end gennemsnittet for branchen.

Det er samdriften med Lægernes Bank og fokus på at have en effektiv administration, der gør det muligt for Lægernes Pension at fastholde lave administrationsomkostninger.

Omkostninger til investeringsaktiviteter var på 63,0 mio. kr. mod 62,8 mio. kr. i 2017. Omkring halvdelen stammer fra, at flere investeringsomkostninger afholdes direkte i stedet for at blive fradraget i investeringsafkastet i underliggende fonde.

ÅOP

ÅOP er branchens måltal for det samlede omkostningsniveau. ÅOP viser de samlede investerings- og administrationsomkostninger samt betaling for fortjeneste (risikoforrentning) til egenkapitalen i forhold til medlemmernes depoter.

Omkostningerne til ÅOP er inklusiv indirekte investeringsomkostninger, dvs. omkostninger til investeringsforvaltning, der i regnskabet er medregnet i investeringsafkastet, som fx omkostninger i investeringsforeninger og kapitalfonde.

ÅOP opgøres et år forskudt og var i gennemsnit pr. medlem 1,3 pct. i 2017 ligesom i 2016. Renset for betaling for fortjeneste (risikoforrentning), var tallet 0,9 pct. ligesom i 2016. Det tal er mere retvisende for Lægernes Pension, da betaling for fortjeneste forventes tilbagebetalt til medlemmerne i form af pensionisttillæg.

Lægernes Pension har betydelige investeringer, der forvaltes aktivt, samt ikke-børsnoterede investeringer. Disse typer af investeringer har generelt højere investeringsomkostninger, som dog mere end opvejes af højere forventede afkast. Lægernes Pensions investeringsforvaltning har i mere end et årti givet et årligt merafkast på 2,1 pct.point i forhold til strategisk benchmark. Merafkastet er opnået efter, at de højere investeringsomkostninger er dækket ind.

Balancens sammensætning

Lægernes Pension havde ved udgangen af 2018 aktiver for i alt 89.466 mio. kr. mod 89.859 mio. kr. ved udgangen af 2017. Faldet skyldes primært investeringsafkastet i 2018.

Aktiver ultimo året (mio. kr.)

	2018	2017
Investeringsaktiver	83.211	84.101
Afdækningsaktiver	5.009	5.227
Likvider og øvrige aktiver	1.247	531
I alt	89.466	89.859

Investeringsaktiverne vedrører primært pensionsordninger med betingede garantier og egenkapitalen. Afdækningsaktiverne vedrører primært de resterende pensionsordninger, der har en garanteret pensionsydelse. For en nærmere beskrivelse henvises til afsnittet "Investeringsaktiviteter" og anvendt regnskabspraksis i note 1.

Passiverne består i al væsentlighed af forskellige typer pensionshensættelser og egenkapitalen. Faldet i balancen som følge af investeringsafkastet i 2018 fragår primært pensionsordningernes kollektive bonuspotentialer.

Passiver ultimo året (mio. kr.)

	2018	2017
Egenkapital inkl. overskudskapital	9.197	9.655
Fortjenstmargen	326	312
Kollektive bonuspotentialer	7.780	11.363
Individuelle bonuspotentialer	40.444	35.682
Garanterede ydelser og risikomargen	29.298	31.439
Øvrige passiver	2.421	1.408
I alt	89.466	89.859

I løbet af året faldt de garanterede ydelser med 2.239 mio. kr. til 28.269 mio. kr., mens individuelt bonuspotentialer steg med 4.762 mio. kr. til 40.444 mio. kr. Faldet i garanterede ydelser skyldes primært ændrede levetidsforudsætninger.

Stigningen i individuelt bonuspotentialer skyldes primært ændrede levetidsforudsætninger samt årets rentetilskrivning og de stigende indbetalinger.

De garanterede ydelser inkl. risikomargen udgjorde kun 32,7 pct. af den samlede balance ved udgangen af 2018 mod 35,0 pct. i 2017. Det betyder, at Lægernes Pension kan modstå voldsomme fald på de finansielle

markeder og stadig opfylde alle forpligtelser og garantier.

Egenkapitalen udgjorde 11,8 pct. af de pensionsmæssige hensættelser ultimo 2018 mod 12,2 pct. ultimo 2017. Ledelsen vurderer, at egenkapitalen er tilstrækkelig til at sikre, at pensionskassen kan opfylde sine forpligtelser over for medlemmerne selv i risikoscenarier, hvor aktivernes værdi falder mere eller stiger mindre end pensionshensættelserne.

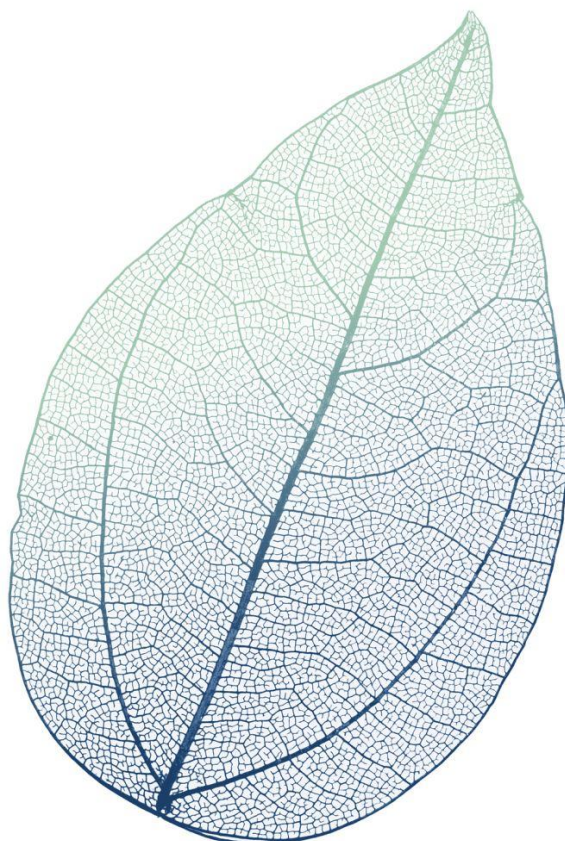
Kontorenten for 2019 er fastholdt på 4,43 pct. De renterelaterede kollektive bonuspotentialer udgjorde 10,3 pct. af medlemmernes depoter ved udgangen af 2018, hvilket betyder, at Lægernes Pension kan fastholde kontorenten selv i tilfælde af betydelige fald på de finansielle markeder i løbet af 2019.

Usikkerhed ved indregning og måling

Usikkerhed ved indregning og måling er beskrevet i note 1 Anvendt regnskabspraksis, Regnskabsmæssige skøn.

Usædvanlige forhold

Der er i 2018 ikke forekommet usædvanlige forhold af betydning, der har påvirket indregning og måling.

Forventninger 2019

Kontorenter, grundlagsrenter og tillæg

For pensionsordninger og delordninger med betinget garanti er kontorenten for 2019 fastsat til 4,43 pct. før skat. Eftersom kontorenten er lidt højere end det forventede investeringsafkast i 2019, vil det forventeligt medføre anvendelse af en del af ordningernes opbyggede bonuspotentiale.

Grundlagsrenten for ordningerne blev nedsat til -0,5 pct. i 2017. Denne forventes fastholdt i 2019.

For pensionsordninger og delordninger med ubetinget garanti er kontorenten fastsat, så den garanterede ydelse fastholdes. For den supplerende livsvarige livrente er kontorenten for 2019 fastsat til 2,36 pct. før skat.

Pensionsordninger, hvor hele ordningen er med betinget garanti, kan få en andel af egenkapitalen udbetalt som pensionisttillæg, når pensionen udbetales. Pensionisttillægget er i 2019 fastsat til 13 pct.

Investeringsafkast

Egenkapitalen investeres i samme risikofyldte aktiver som pensionsordninger med betinget garanti. Investeringsafkastet af egenkapitalens andel af aktiverne er afgørende for resultatet i Lægernes Pension. Over en 10-årig horisont ligger det forventede investeringsafkast af den strategiske benchmark portefølje i niveauet 3,9 pct. p.a. før skat. Fra statusdagen og frem til ultimo februar 2019 har investeringsafkastet været på ca. 4,8 pct. for samtlige aktiver. En stor del af investeringerne er placeret i aktier og andre aktiver, hvor værdien varierer meget fra år til år. Det forventede investeringsafkast er derfor forbundet med usikkerhed – både på lang sigt, og endnu mere i de enkelte år.

Forvaltning af pensionsordningerne

Egenkapitalen modtager betaling for fortjeneste (risikoforrentning) fra pensionsordninger, hvor hele ordningen er med betinget garanti. Betalingen er fastsat til 0,5 pct. af depoterne, og modsvarer et forventet fremtidigt pensionisttillæg. I 2019 forventes afkastet

at blive tilstrækkeligt, så der igen kan ske betaling af fortjeneste til egenkapitalen.

Eftersom ordninger med garanterede ydelser overvejende investeres i afdækningsaktiver, der giver stor sikkerhed for, at renterisikoen er afdækket, forventes disse ordninger ikke at påvirke resultatet i 2019.

Ordninger med betinget garanti har betydelige kollektive og individuelle bonuspotentialer ved indgangen til 2019 og forventes derfor ikke at påvirke resultatet i 2019, end ikke ved negative investeringsafkast.

Lave omkostninger

Lægernes Pension arbejder til stadighed med at effektivisere og automatisere processer for at sikre, at administrationsomkostningerne kan fastholdes på samme lave niveau som tidligere år.

Omkostninger til formueforvaltning udgør en betydelig del af de samlede omkostninger. Det hænger sammen med, at en stor del af investeringerne er placeret i aktiver, der forventes at give et højt afkast, men også dyrere forvaltningsomkostninger end fx statsobligationer. Investeringerne er tilrettelagt efter at skabe et så højt afkast efter omkostninger som muligt. Vi arbejder fortsat på at udnytte stordriftsfordelene ved at investere sammen med andre ligesindede institutionelle investorer, fx via Lægernes Invest, fonde, partnerskaber og selskaber.

Årets resultat 2019

Årets resultat for 2019 vil primært blive påvirket af investeringsafkastet fra de aktiver, som tilhører egenkapitalen og af betaling for fortjeneste (risikoforrentning). Årets resultat i 2019 er derfor i væsentlig grad afhængig af udviklingen på de finansielle markeder. Det forventes bedre end i 2018.

Efterfølgende begivenheder

Siden regnskabsårets afslutning er der ikke indtrådt forhold, som har indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten eller på pensionskassens og koncernens finansielle stilling

Regnskab

Resultatopgørelse og totalindkomst

Note	Regnskab (1.000 kr.)	Morderselskab		Koncern	
		2018	2017	2018	2017
	1. januar - 31. december				
	Pensionsvirksomhed				
4	Medlemsbidrag, brutto	2.506.437	2.406.537	2.506.437	2.406.537
	Medlemsbidrag i alt	2.506.437	2.406.537	2.506.437	2.406.537
	Indtægter fra tilknyttede virksomheder	-559.390	3.723.413	-	-
	Indtægter fra associerede virksomheder	148.154	298.620	148.154	298.620
	Indtægter af investeringsejendomme	0	0	61.414	27.592
5	Renteindtægter og udbytter mv.	2.002.516	1.771.301	4.514.367	4.512.832
6	Kursreguleringer	-3.188.456	2.022.855	-7.014.763	6.285.588
	Renteudgifter	-47	0	-4.628	-6.200
7	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-62.965	-62.811	-419.659	-464.439
	Investeringsafkast i alt	-1.660.188	7.753.378	-2.715.116	10.653.992
8	Pensionsafkastskat	303.260	-1.143.764	303.260	-1.143.764
	Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	-1.356.927	6.609.614	-2.411.855	9.510.228
9	Udbetalte ydelser	-2.274.726	-2.116.631	-2.274.726	-2.116.631
	Pensionsydelse i alt	-2.274.726	-2.116.631	-2.274.726	-2.116.631
27	Ændring i pensionshensættelser	961.744	-9.728.572	961.744	-9.728.572
	Ændring i fortjenstmargen	-14.079	3.958.922	-14.079	3.958.922
	Ændring i overskudskapital	-5.404	-5.355	-5.404	-5.355
10	Administrationsomkostninger	-25.845	-26.389	-25.885	-26.428
	Overført investeringsafkast	172.326	-753.767	172.326	-753.767
	Pensionsteknisk resultat	-36.476	344.359	-1.091.444	3.244.934
	Egenkapitalens investeringsafkast	-206.834	889.724	-206.834	889.724
	Resultat af pensionsvirksomhed	-243.310	1.234.083	-1.298.278	4.134.657

Resultatopgørelse og totalindkomst (fortsat)

Note	Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
		2018	2017	2018	2017
	1. januar - 31. december				
	Resultatopgørelse (fortsat)				
	Resultat af pensionsvirksomhed	-243.310	1.234.083	-1.298.278	4.134.657
	Bankvirksomhed				
11	Renteindtægter	-	-	100.307	93.701
12	Renteudgifter	-	-	-12.884	-15.521
	Netto renteindtægter	-	-	87.423	78.180
13	Gebyrer og provisionsindtægter mv. (netto)	-	-	141.298	134.650
	Netto rente- og gebyrindtægter	-	-	228.721	212.830
14	Kursreguleringer	-	-	-31.172	3.063
	Andre driftsindtægter	-	-	0	4.650
15	Omkostninger ved bankvirksomhed	-	-	-152.750	-145.268
	Andre driftsudgifter	-	-	-336	-409
16	Nedskrivninger på udlån mv.	-	-	-4.841	3.816
	Resultat af bankvirksomhed før skat	-	-	39.622	78.682
	Resultat før selskabsskat og pensionsafkastskat for egenkapitalen	-243.310	1.234.083	-1.258.655	4.213.339
17	Skat	34.508	-135.957	33.904	-142.024
	Koncernresultat	-	-	-1.224.752	4.071.315
	Minoritetsinteressers andel af resultat	-	-	1.015.949	-2.973.190
	Pensionskassens andel af resultat	-208.802	1.098.126	-208.802	1.098.126
	Totalindkomstopgørelse				
	Periodens resultat	-208.802	1.098.126	-208.802	1.098.126
	Anden totalindkomst:				
	Anden totalindkomst efter skat	0	0	0	0
	Periodens totalindkomst	-208.802	1.098.126	-208.802	1.098.126
	<i>Der fordeles således:</i>				
	Sikkerhedsfond	-412.630	563.000	-412.630	563.000
	Reservefond	203.829	535.126	203.828	535.126
		-208.802	1.098.126	-208.802	1.098.126

Balance

Note	Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
Pr. 31. december		2018	2017	2018	2017
AKTIVER					
18	Software mv.	8.982	10.189	8.982	10.189
	Immaterielle aktiver	8.982	10.189	8.982	10.189
19	Driftsmidler mv.	2.548	2.392	2.548	2.392
	Materielle aktiver	2.548	2.392	2.548	2.392
20	Investeringsjendomme	0	0	1.557.820	1.509.434
21	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	52.606.298	58.656.890	-	-
22	Udlån til tilknyttede virksomheder	250.000	550.000	-	-
23	Kapitalandele i associerede virksomheder	2.827.918	2.693.530	2.827.918	2.693.530
	Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder i alt	55.684.215	61.900.420	2.827.918	2.693.530
	Kapitalandele	17.296.011	14.508.813	60.018.089	63.330.309
	Investeringsforeningsandele	7.201.376	5.623.856	7.201.376	5.657.453
	Obligationer	7.173.473	6.558.078	49.126.194	51.033.496
	Pantesikrede udlån	215	552	215	552
	Andre udlån	0	0	576.609	422.692
	Indlån i kreditinstitutter	0	0	253.651	265.898
24	Afledte finansielle instrumenter	864.044	736.466	966.524	985.761
25	Udlån til bankkunder	-	-	2.662.523	2.817.719
	Andre finansielle investeringsaktiver i alt	32.535.119	27.427.766	120.805.180	124.513.880
	Investeringsaktiver	88.219.334	89.328.186	125.190.918	128.716.843
	Investeringsaktiver tilknyttet puljeordninger bank	-	-	750.839	886.475
	Tilgodehavender hos medlemmer	18.978	29.319	18.978	29.319
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	0	0	0	0
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	3.347	3.749	-	-
	Andre tilgodehavender	4.381	3.840	791.821	708.053
	Tilgodehavender i alt	26.706	36.908	810.799	737.372
	Aktuelle skatteaktiver	0	0	128.938	113.938
17	Udskudte skatteaktiver	764.316	0	764.316	0
	Likvide beholdninger	273.798	312.416	1.491.944	2.001.370
	Andre aktiver i alt	1.038.114	312.416	2.385.199	2.115.308
	Tilgodehavende renter samt optjent leje	34.218	29.586	466.562	439.402
	Andre periodeafgrænsningsposter	136.448	139.128	139.197	141.689
	Periodeafgrænsningsposter i alt	170.667	168.714	605.758	581.091
	Aktiver i alt	89.466.350	89.858.804	129.755.043	133.049.670

Balance

Note	Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
Pr. 31. december		2018	2017	2018	2017
PASSIVER					
	Sikkerhedsfond	2.937.370	3.350.000	2.937.370	3.350.000
	Reservefond	6.241.367	6.292.420	6.241.367	6.292.420
	Pensionskassens andel af egenkapital	9.178.736	9.642.421	9.178.736	9.642.421
	Minoritetsinteresser ekskl. puljeordninger i bank	-	-	33.616.480	36.855.023
	Egenkapital i alt	9.178.736	9.642.421	42.795.216	46.497.444
32	Overskudskapital	18.239	12.835	18.239	12.835
	Ansvarlig lånekapital i alt	18.239	12.835	18.239	12.835
27,28	Pensionshensættelser	77.521.974	78.483.718	77.521.974	78.483.718
29	Fortjenstmargen på pension og investeringskontrakter	325.965	311.886	325.965	311.886
	Indlån i puljeordninger	-	-	750.839	886.475
	Hensættelser til pensions- og investeringsaftaler	77.847.940	78.795.604	78.598.779	79.682.079
17	Udskudt pensionsafkastskat	23.027	23.027	23.027	23.027
	Udskudte skatteforpligtelser	0	0	15.519	15.519
	Andre hensættelser	0	0	4.311	2.947
	Hensatte forpligtelser i alt	23.027	23.027	42.857	41.493
33	Indlån fra bankkunder	-	-	5.468.868	4.817.131
	Aktuelle skatteforpligtelser	464.288	1.123.644	464.288	1.123.644
24	Afledte finansielle instrumenter	1.776.166	237.163	1.836.830	304.796
34	Gæld til kreditinstitutter	0	0	54.129	65.925
	Anden gæld	153.334	18.521	471.215	498.732
	Gæld i alt	2.393.788	1.379.328	8.295.330	6.810.228
	Forudbetalte medlemsbidrag	4.619	5.589	4.619	5.589
	Andre periodeafgrænsningsposter	0	0	3	1
	Periodeafgrænsningsposter i alt	4.619	5.589	4.622	5.590
	Passiver i alt	89.466.350	89.858.804	129.755.043	133.049.670

- 1 Anvendt regnskabspraksis
- 2 Femårsoversigt
- 3 Nøgletal
- 35 Eventualforpligtelser og pantsætninger mv.
- 36 Solvensmæssigt opgjort basiskapital
- 37 Fordeling af resultat
- 38 Udlæg fra egenkapitalen
- 39 Afkast af aktiver
- 40 Investeringsaktivernes placering i dagsværdihierarkiet
- 41 De bidragsbetalende medlemmers fordeling
- 42 Bevægelser i bestanden af ikke-pensionerede medlemmer
- 43 Bevægelser i bestanden af alderspensionister
- 44 Risiko- og følsomhedsoplysninger
- 45 Bestyrelsens ledelseshverv
- 46 Direktionens ledelseshverv, godkendt af Lægernes Pensions bestyrelse
- 47 Nærtstående parter

Egenkapitalopgørelse

Note	Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
		2018	2017	2018	2017
	1. januar - 31. december				
	Egenkapitalbevægelser				
	Sikkerhedsfond				
	Saldo primo	3.350.000	2.787.000	3.350.000	2.787.000
	Henlæggelse af årets resultat	-412.630	563.000	-412.630	563.000
		2.937.370	3.350.000	2.937.370	3.350.000
	Sikkerhedsfonden er bundet til dækning af lovgivningens kapitalkrav				
	Reservefond				
	Saldo primo	6.292.421	5.992.125	6.292.421	5.992.125
	Pensionisttillæg	-254.883	-234.830	-254.883	-234.830
	Henlæggelse af årets resultat	203.829	535.126	203.829	535.126
		6.241.367	6.292.421	6.241.367	6.292.421
	Pensionskassens andel af egenkapital primo				
	Sikkerhedsfond primo	3.350.000	2.787.000	3.350.000	2.787.000
	Reservefond primo	6.292.421	5.992.125	6.292.421	5.992.125
		9.642.421	8.779.125	9.642.421	8.779.125
	Reguleringer og henlæggelser				
	Henlæggelse af årets resultat	-208.802	1.098.126	-208.802	1.098.126
	Årets totalindkomst i alt	0	0	0	0
	Periodens totalindkomst	-208.802	1.098.126	-208.802	1.098.126
	Pensionskassens andel af egenkapital ultimo				
	Sikkerhedsfond ultimo	2.937.370	3.350.000	2.937.370	3.350.000
	Reservefond ultimo	6.241.367	6.292.421	6.241.367	6.292.421
		9.178.737	9.642.421	9.178.737	9.642.421
	Minoritetsinteresser ekskl. puljeordninger i bank				
	Minoritetsinteresser primo	-	-	36.855.024	33.371.862
	Regulering ved tilgang/afgang	-	-	-4.254.493	6.456.351
	Andel af årets resultat	-	-	1.015.949	-2.973.190
	Minoritetsinteresser ultimo	-	-	33.616.480	36.855.024
	Egenkapital ultimo i alt	9.178.737	9.642.421	42.795.216	46.497.445

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Indledning

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed med tilhørende bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Bekendtgørelsen er ændret med virkning fra 2019. I overensstemmelse med ikrafttrædelsesbestemmelserne er det valgt at anvende muligheden for at anføre solvensdækningen under ledelsesberetningen og angive følsomhedsoplysninger i note 44 efter de nye bestemmelser.

Ændring i anvendt regnskabspraksis

Den anvendte regnskabspraksis er uændret for moderselskabet Lægernes Pension i forhold til sidste år.

For koncernen er regnskabspraksis ændret, da anvendt regnskabspraksis er ændret for datterselskabet Lægernes Bank som følge af regnskabsstandarden IFRS 9, der trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2018. Bestemmelserne er vedtaget af Finanstilsynet og indarbejdet i regnskabsbekendtgørelse for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (RBEK) i september 2017. De nye regler påvirker bankens regnskabsmæssige behandling af udlån og garantier, således at indregning af nedskrivninger fremover sker baseret på et forventet tab, mens de tidligere nedskrivningsregler

var baseret på et princip om indtrufne tab. De nye regler indebærer, at udlån og garantier (eksponeringen) på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab på 12 måneders sigt (stadie 1). Hvis der sker en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til første indregning, nedskrives eksponeringen med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i eksponeringens levetid (stadie 2). Stadie 2 er i regnskabsbekendtgørelsen underopdelt i stadie 2 og svag stadie 2. Er eksponeringen kreditforringet (stadie 3), skal eksponeringen tilsvarende nedskrives med det forventede kredittab i eksponeringens levetid.

Banken benytter en statistisk model udviklet af Bankernes EDB Central (BEC) til opgørelse af nedskrivningerne i stadie 1 og 2, hvor modellen med udgangspunkt i kriterierne i regnskabsbekendtgørelsen anvender en PD modelværdi ("probability of default") for både PD på 12 måneders sigt og PD i udlånets levetid.

Der er i CRR forordningen indarbejdet regler om en overgangsordning, hvorefter den kapitalmæssige virkning af de nye nedskrivningsregler kan indføres over 5 år. Banken har valgt ikke at anvende overgangsordningen, men har implementeret den fulde effekt af de nye regler primo året.

Effekten af implementeringen af IFRS 9 er vist i tabellen nedenfor.

Effekt af ændring i regnskabspraksis som følge af implementering af IFRS 9 (1.000 kr.)

	Hidtidig praksis	Effekt af ændring	Ny praksis
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	2.817.719	-12.280	2.805.439
Andre aktiver	95.236	-46	95.190
Aktuelle skatteaktiver	0	3.314	3.314
Hensættelse til tab på garantier	2.947	-2.264	683
Andre hensatte forpligtelser	0	4.999	4.999
Egenkapital		-11.750	

Kommende ændringer i regnskabspraksis

Leasing

Finanstilsynets ændringsbekendtgørelse af 3. december 2018 træder i kraft for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2020 eller senere, men med mulighed for at førtidsimplementere bekendtgørelsen.

Ændringsbekendtgørelsen introducerer nye leasingregler, som i forhold til de hidtil gældende regler indebærer, at den regnskabsmæssige behandling hos leasingtager ikke længere kræver en sondring mellem finansiel leasing og operationel leasing. Alle leasingkontrakter skal indregnes hos leasingtager i form af et leasingaktiv, der repræsenterer værdien af brugsretten. Ved første indregning måles aktivet til nutidsværdien af leasingforpligtelsen inkl. omkostninger og eventuelle forudbetalinger. Samtidig indregnes nutidsværdien af de aftalte leasingbetalinger som en forpligtelse. Undtaget fra kravet om indregning af et leasingaktiv er aktiver leaset på kontrakter af kort varighed og leasede aktiver med lav værdi.

Det er besluttet først at anvende de nye leasingregler med virkning fra 1. januar 2020. Virkningen af de kommende leasingregler vurderes at være uvæsentlig.

Væsentlige ændringer i regnskabsmæssige skøn

Der er ingen væsentlige ændringer i regnskabsmæssige skøn.

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris, i resultatopgørelsen i den periode, hvori de opstår.

Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet. Der indregnes en hensættelse, når der foreligger en retslig eller faktisk forpligtelse, og når det er sand-

synligt, at forpligtelsen vil blive effektueret, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Hensatte forpligtelser måles til ledelsens bedste skøn over det beløb, hvorved forpligtelsen forventes at kunne indfries.

Indregning af finansielle og afledte finansielle instrumenter sker på handelsdagen. Indregning ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra et finansielt aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis den er overdraget, og pensionskassen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet under de enkelte regnskabsposter.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til danske kroner til transaktionsdagens valutakurs. Ved opgørelse af dagsværdien af aktiver og forpligtelser i fremmed valuta sker omregningen til lukkekursen for den pågældende valuta på balancedagen. Alle valutakursreguleringer indregnes i posten kursreguleringer i resultatopgørelsen.

Regnskabsmæssige skøn

Ved regnskabsudarbejdelsen anvendes der skøn og vurderinger, som påvirker størrelsen af aktiver og forpligtelser.

De væsentligste skøn og vurderinger vedrører værdiansættelse af unoterede kapitalandele samt løbetidsafhængig diskonteringsrate og forudsætninger om invaliditet og dødelighed ved opgørelse af pensionshensættelserne. Derudover er der væsentlige skøn og vurderinger vedrørende nedskrivninger på udlån og tilgodehavender i Lægernes Bank.

Ved værdiansættelsen af unoterede kapitalandele og visse investeringsforeningsandele, hvor rapporteringen om investeringernes dagsværdier modtages med tidsmæssig forsinkelse, har ledelsen indhentet supplerende oplysninger om prisudviklingen siden den senest modtagne rapportering og frem til balancedagen eller foretaget et skøn over dagsværdierne på balancedagen.

Opgørelsen af de pensionsmæssige hensættelser indregner en lang række parametre for bl.a. levetid, invaliditet og medlemsadfærd, som er baseret på aktuarmæssige analyser.

Værdiansættelse af investeringsejendomme måles efter første indregning til dagsværdi. Dagsværdi beregnes med udgangspunkt i regnskabsbekendtgørelsens bilag 7 (afkastmetoden eller DCF). Ejendommens dagsværdi fremkommer på baggrund af ejendommens driftsafkast og et til ejendommen knyttet forrentningskrav (afkastprocent). Til at understøtte dagsværdiopgørelsen er der indhentet eksterne mæglervurderinger.

De ovennævnte regnskabsmæssige skøn for unoterede kapitalandele, pensionsmæssige hensættelser og ejendomme er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som af natur er behæftet med betydelig usikkerhed, hvilket kan have betydning for årsrapporten.

Koncernregnskab og konsolidering

Koncernregnskabet fremkommer ved sammenlægning af regnskabet for pensionskassen og regnskaber for de tilknyttede virksomheder. Koncernregnskabet er udarbejdet på grundlag af reviderede årsregnskaber for alle de selskaber der indgår i konsolideringen. Ved sammenlægningen elimineres koncerninterne aktiebesiddelser, mellemværender og transaktioner.

I koncernbalancen er sammenlignelige poster mellem pensionskasse og bank sammenlagt, mens poster, der er specifikke for bankvirksomhed, er vist på særskilte linjer.

Investeringsforeninger og kapitalforeninger indregnes og måles efter samme regler, som er gældende for pensionskassen. Investeringsforeningernes og kapitalforeningernes omkostninger indgår i koncernregnskabet under administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser vedrører konsolidering af Lægernes Invest som er en fællesbetegnelse for Investeringsforeningen Lægernes Invest (ILI) og Kapitalforeningen Lægernes Invest (KLI).

Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af de konsoliderede virksomheders resultat og egenkapital opføres særskilt i tilknytning til resultatopgørelsen og som en del af egenkapitalen.

Koncerninterne transaktioner

Til koncerninterne transaktioner regnes fælles administration, løbende mellemregning og omkostningsrefusioner. Derudover også hybrid kernekapital samt

uigenkaldeligt tidsindskud i Lægernes Bank. Eventuelle kortfristede mellemværender udlignes løbende.

Fælles administration og koncerninterne omkostningsrefusioner finder sted på omkostningsdækkende basis.

Udlån til tilknyttede virksomheder måles efter første indregning til amortiseret kostpris. Forrentning af udlån, herunder hybrid kernekapital og uigenkaldeligt tidsindskud i Lægernes Bank, finder sted på markedsvilkår.

Investerings- og afdækningsaktiver

Regnskabsposten investeringsaktiver er i årsrapporten opdelt i investerings- og afdækningsaktiver. Afdækningsaktiver er renteswaps, renteswaptioner, obligationer med lav kreditrisiko og aktieoptioner tilhørende pensioner på garanteret grundlag. Hovedformålet med disse aktiver er at følge markedsværdien af hensættelserne.

Investeringsaktiver er postens øvrige aktiver som fx stats-, realkredit- og kreditobligationer, aktier, ejendomme, private equity, infrastruktur, kreditinvesteringer samt afledte finansielle instrumenter herunder valutaafdækning. Hovedformålet med disse aktiver er at skabe det højeste afkast i forhold til den ønskede risiko for grupper med betinget garanti.

Fordeling af realiseret resultat

Realiseret resultat disponeres således, at egenkapitalen og særlige bonushensættelser type B, får tildelt et afkast svarende til deres investeringsstrategi. Ud over det kan der fra kontributionsgrupperne tilskrives betaling for risiko og fortjeneste (risikoforrentning) jf. kontributionsbekendtgørelsen.

Den del af årets realiserede resultat, som vedrører kontributionsgruppen for ophørende livrenter (LR), disponeres således, at der forlods henlægges til særlige bonushensættelser type A, så de udgør 4 pct. af de retrospektive hensættelser, dog mindst svarende til en forrentning med kontorenten i afdelingen.

Realiseret resultat fordeles i henhold til kontributionsprincippet. Det indebærer, at udover den del der går til egenkapitalen og særlige bonushensættelser, fordeles det realiserede resultat til medlemmerne i form af hensættelse til kollektivt bonuspotentiale efter evt. udlæg fra egenkapitalen og forbrug af individuelle bonuspotentialer er tilbagebetalt. Medlemmernes andel af et negativt realiseret resultat ned-

bringer først et eventuelt kollektivt bonuspotentiale. Herefter nedbringes individuelt bonuspotentiale for den enkelte kontributionsgruppe. Et resterende negativt resultat dækkes af egenkapitalen og særlige bonus-hensættelser type B og føres på en udlægskonto.

Resultatopgørelse og anden totalindkomst

Medlemsbidrag

Medlemsbidrag, engangsindskud og overførsler fra pensionsordninger medtages i resultatopgørelsen for den periode, de vedrører. Indtægten er fratrukket arbejdsmarkedsbidrag.

Indtægter fra tilknyttede og associerede virksomheder
Indeholder pensionskassens forholdsmæssige andel af det samlede resultat i tilknyttede og associerede virksomheder.

Indtægter af investeringsejendomme

Resultat af driften af investeringsejendomme efter fradrag af udgift til ejendomsadministration. Reguleringer til dagsværdien af investeringsejendomme er indeholdt i posten kursreguleringer.

Renteindtægter og udbytter mv.

Indeholder renter af obligationer, andre værdipapirer, indlån og tilgodehavender. Herudover indgår modtagne udbytter og provisionsindtægter på finansielle aktiver. Periodiserede poster er medtaget.

Kursreguleringer

Såvel realiserede som urealiserede kursgevinster og -tab indgår i resultatopgørelsen under posten "Kursreguleringer" og opgøres ud fra ultimo- eller realisationsværdien i forhold til primobalancen eller anskaffelsesprisen, hvis aktivet er erhvervet i regnskabsåret. Værdireguleringer samt gevinster og tab, der kan henføres til valutakursforskelle ved omregning til danske kroner, indgår ligeledes under denne post.

Renteudgifter

Posten indeholder primært renteudgifter til Skat.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed

Posten indeholder omkostninger ved køb og salg af værdipapirer og afledte finansielle instrumenter samt henførte omkostninger til administration og forvaltning af investeringsvirksomheden.

Pensionsafkastskat

Pensionsafkastskat (PAL) omfatter individuel PAL og institut PAL. Individuel PAL er skat af det beløb, der er tilskrevet det enkelte medlems depot i regnskabsåret reduceret for PAL for friholdte medlemmer. Institut PAL er forskellen mellem individuel PAL før PAL for friholdte medlemmer og PAL-skattesatsen gange årets samlede investeringsafkast reduceret med administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed samt korrigeret for lempelser for skat betalt i udlandet.

Pensionsafkastskatten udgør med den gældende skattesats 15,3 pct. for både individuel PAL og institut PAL.

Individuel og institut PAL præsenteres sammen i regnskabsposten pensionsafkastskat når institut PAL er positiv. Ved negativ institut PAL præsenteres individuel PAL alene under regnskabsposten pensionsafkastskat og negativ institut PAL præsenteres under regnskabsposten skat.

Udbetalte ydelser

Posten indeholder årets udbetalte pensionsydelser.

Ændring i pensionshensættelser

Posten omfatter årets ændringer i pensionshensættelserne.

Ændring i fortjenstmargen

Posten omfatter årets ændring i fortjenstmargen.

Ændring i overskudskapital

Posten omfatter årets ændringer i særlige bonus-hensættelser.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger udgør den del der vedrører pensionsvirksomhed og fremkommer som den del, der ikke er overført til Lægernes Bank eller administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed.

Administrationsomkostninger omfatter løn, gager, sociale bidrag, pensioner samt andre administrationsomkostninger, herunder årets af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver mv.

Overført investeringsafkast

Den del af det samlede investeringsafkast, der efter PAL kan henføres til egenkapitalen i henhold til kon-

tributionsbekendtgørelsen og de regler pensionskassen har anmeldt til Finanstilsynet.

Andre indtægter

Andre indtægter omfatter indtægter, der ikke kan henføres til pensionaktiviteter eller investeringsaktiviteter.

Renter, udbytte, gebyrer og provisioner

For bankvirksomhed indregnes renteindtægter og renteudgifter i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente, indregnes som en del af den amortiserede kostpris.

Provisioner og gebyrer, der er led i den løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Kursreguleringer

Kursreguleringer for bankvirksomhed består af valutakursreguleringer og værdireguleringer af aktiver og passiver, der måles til dagsværdi.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter for bankvirksomhed indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til bankens aktiviteter.

Omkostninger ved bankvirksomhed

Omkostninger ved bankvirksomhed omfatter løn og gager samt sociale bidrag, pensioner mv. Posten indeholder derudover alle øvrige omkostningsarter samt årets af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter for bankvirksomhed indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til bankens aktiviteter, herunder bidrag til Garantifor-muen.

Nedskrivninger på udlån mv.

Indeholder tab og nedskrivninger for bankvirksomhed på udlån, tilgodehavender hos kreditinstitutter og garantier.

Skat

Skat indeholder egenkapitalens andel af posten pensionsafkastskat.

Denne post kan være højere end PAL-skattesatsen gange egenkapitalens andel af investeringsafkastet

fratrullet lempelse for egenkapitalens andel af skat betalt i udlandet. Det vil ske i de tilfælde hvor egenkapitalen har et skatteaktiv eller der opstår et skatteaktiv, da medlemmers skatteaktiver overføres til egenkapitalen mod tildeling af investeringsaktiver. Posten vil således indeholde opskrivning eller nedskrivning af skatteaktivet, inklusiv den del der kommer fra medlemmer eller som medlemmer har benyttet mod betaling til egenkapitalen.

Skat i koncernregnskabet omfatter dertil den aktuelle selskabsskat i tilknyttede virksomheder, der beregnes af regnskabsårets opgjorte skattegrundlag, samt ændringer i udskudt selskabsskat.

Skat indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til året resultat og i anden totalindkomst for poster, som indregnes under anden totalindkomst.

Minoritetsinteressers andel

Den andel af det samlede resultat, som svarer til minoritetsinteressernes andel af resultatet.

Anden totalindkomst

Præsenteres i forlængelse af resultatopgørelsen og indeholder poster, der efter gældende regler indregnes som anden totalindkomst. Pensionskassen og koncernen har på nuværende tidspunkt ingen poster, som indregnes under anden totalindkomst.

Balance

Immaterielle aktiver

Under posten "Immaterielle aktiver" indgår blandt andet anskaffelser af software, udgifter til eksterne leverandører til udviklingsomkostninger af designprogram og medlemssystem.

På tidspunktet for første indregning måles immaterielle aktiver til kostpris, og efterfølgende måles aktiverne til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Afskrivningsgrundlaget for et immaterielt aktiv er forskellen mellem købsprisen for aktivet og restværdien (scrapværdien) ved brugstidens ophør. Der foretages løbende en vurdering af restværdien.

Afskrivninger foretages fra tidspunktet for færdiggørelsen lineært over 5 år.

Materielle aktiver

Under posten "Materielle aktiver" indgår driftsmidler.

Driftsmidler, der væsentligst vedrører indretning af lejede lokaler og anskaffelse af it-udstyr, måles på tidspunktet for første indregning til kostpris og efterfølgende til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. Afskrivningsgrundlaget for et materielt aktiv er forskellen mellem købsprisen for aktivet og restværdien (scrapværdien) ved brugstidens ophør. Der foretages løbende en vurdering af restværdien.

De forventede brugstider er:

- It-udstyr: 3 år
- Inventar: 5 år
- Indretning af lejede lokaler: Restløbetid på lejekontrakterne dog maksimalt 10 år.

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle aktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme måles efter første indregning til dagsværdi. Dagsværdi beregnes med udgangspunkt i regnskabsbekendtgørelsens bilag 7 (afkastmetoden eller DCF). Ejendommens dagsværdi fremkommer på baggrund af ejendommens driftsafkast og et til ejendommen knyttet forrentningskrav (afkastprocent). Til at understøtte dagsværdiopgørelsen er der indhentet eksterne mæglervurderinger.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Posten indeholder dattervirksomheder, hvor pensionskassen har bestemmende indflydelse. Det er som udgangspunkt tilfældet, når pensionskassen har mere end 50 pct. af stemmerettighederne. Det vurderes dog for den enkelte virksomhed, om pensionskassen har reel indflydelse ud fra muligheden for at påvirke

aktiviteter, ledelsesstruktur og andre væsentlige økonomiske dispositioner.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder er opgjort efter koncernens regnskabspraksis, og måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi med udgangspunkt i virksomhedens senest aflagte årsrapport.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder, der ikke ejes 100 pct. af pensionskassen, indarbejdes fuldt ud i koncernregnskabet. Minoritetsandelene vises herfter på separate linjer i hhv. resultatopgørelsen og under egenkapitalen.

Udlån til tilknyttede virksomheder

Koncerninterne lån ydes i henhold til skriftlige aftaler og er på markedsvilkår. Måles efter første indregning til amortiseret kostpris.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Posten indeholder virksomheder, hvor pensionskassen som udgangspunkt har mellem 20 og 50 pct. af stemmerettighederne. Det vurderes dog for den enkelte virksomhed, om pensionskassen har reel, betydelig indflydelse ud fra muligheden for at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur og andre væsentlige økonomiske dispositioner.

Kapitalandele i associerede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi med udgangspunkt i virksomhedens senest aflagte årsrapport.

Kapitalandele og investeringsforeningsandele

Børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til dagsværdi på balancedagen (noteret pris på et aktivt marked).

For private equity-investeringer, og andre unoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele, fastlægges dagsværdien individuelt med udgangspunkt i foreliggende rapporteringer om investeringernes dagsværdier, suppleret med indhentede oplysninger om prisudviklingen, siden den senest modtagne rapportering og frem til balancedagen.

Hvor det ikke er muligt at indhente oplysning om prisudvikling, foretages skøn over dagsværdier på balancedagen ud fra supplerende oplysninger om sammenlignelige nøgletal, cash flow mv.

Obligationer

Obligationer måles til dagsværdi på transaktionsdagen og måles efter første indregning til dagsværdi. Børsnoterede obligationer måles til dagsværdi fastsat ud fra den pris, der vil blive modtaget ved salg, eller den pris, der skal betales ved en normal transaktion mellem markedsdeltagere på balancedagen. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer opgøres til nutidsværdien.

Hvis der ikke findes et aktivt marked, fastsættes dagsværdien på grundlag af værdiansættelsesteknikker, der har til formål at fastlægge den transaktionspris, som ville fremkomme mellem uafhængige parter.

Ændringer til dagsværdien indregnes løbende i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Pantesikrede udlån

Pantebreve måles til dagsværdi.

Andre udlån

Andre udlån måles til amortiseret kostpris.

Indlån i kreditinstitutter

Indlån i kreditinstitutter måles til amortiseret kostpris.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Udlån til bankkunder

Udlån måles ved første indregning til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger, som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af udlånet, og med fradrag for de modtagne gebyrer og provisioner, der er en integreret del af den effektive rente.

Udlån måles efter første indregning løbende til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger ved værdiforringelse.

Nedskrivninger

Nedskrivninger foretages efter nye regler i henhold til IFRS 9, som er beskrevet i detaljer under "Ændring i regnskabspraksis".

Investeringsaktiver tilknyttet puljeordninger

De aktiver vedrørende bankvirksomhed, som opsparring for kunder i puljeordninger er placeret i, måles til dagsværdi og placeres under Investeringsaktiver tilknyttet puljeordninger bank.

Tilgodehavender hos medlemmer

Tilgodehavender hos medlemmer måles ved og efter første indregning til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger ved værdiforringelse.

Andre tilgodehavender

Andre tilgodehavender vedrører deposita og tilgodehavender hos samarbejdspartnere.

Aktuelle skatteaktiver

Posten indeholder aktuelle skatteaktiver. Aktuelle skatteaktiver indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst.

Udsudte skatteaktiver

Denne post opstår når det individuelle beskatningsgrundlag er større end institut beskatningsgrundlaget. PAL-skatteaktivet mindskes, når der er et større institut beskatningsrundlag end individuelt beskatningsgrundlag, og forøges, når der er et større individuelt beskatningsrundlag end institut beskatningsgrundlag.

Den del af pensionskassens PAL-skatteaktiv, der ikke er udnyttet inden for 5 år fra PAL-skatteaktivets opvindelsesår, vil pensionskassen kunne få udbetalt af Skat.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af indlån i kreditinstitutter, der ikke er aftaleindskud. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Periodeafgrænsningsposter (aktiver)

Periodeafgrænsningsposter omfatter tilgodehavende renter og optjent leje samt afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris.

Egenkapital

Henlæggelser til sikkerhedsfond sker således, at lovgivningens solvenskapitalkrav mindst er opfyldt.

Henlæggelser til reservefond sker, hvis årets resultat efter overførsel til sikkerhedsfond og overskudskapital viser et overskud.

Posten minoritetsinteresser omfatter minoritetsinteressernes andel af egenkapitalen.

Overskudskapital indeholder særlige bonushensættelser, type A tilknyttet gruppe LR med ophørende livrenter og type B tilknyttet gruppe LL med livsvarig

livrente, der er finansieret af det realiserede resultat. I LL opbygges et beløb svarende til 6 pct. af indskud i ordningen..

Hensættelser til pensions- og investeringsaftaler

Pensionshensættelser

Pensionshensættelser udgør værdien af pensionskassens samlede forpligtelser over for medlemmerne. Pensionshensættelserne opdeles i garanterede ydelser, risikomargen og individuelle samt kollektive bonuspotentialer. De tre første er regnet ud fra EIOPAs rentekurve uden tillæg.

De garanterede ydelser er beregnet som nutidsværdien af de aktuelle garanterede ydelser (både ydelser med garanti og ydelser med betinget garanti) tillagt nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration og med fradrag af nutidsværdien af de fremtidige præmier.

Risikomargen er beregnet som det beløb, der forventeligt vil skulle betales en anden forsikringsvirksomhed for at denne vil overtage risikoen ved livsforsikringerne.

Individuelt bonuspotentiale udgør nutidsværdien af den bonusforpligtelse, som med den aktuelle markedsrente knytter sig til livsforsikringerne.

Kollektivt bonuspotentiale er det beløb, der er hensat til senere fordeling til medlemmerne.

Fortjenstmargen

Fortjenstmargen opgøres som nutidsværdien af den forventede fremtidige fortjeneste på indgåede forsikringskontrakter.

Indlån i puljeordninger

Posten er bankkunders indlån i puljeordninger. Indlånene måles til den opsparede værdi.

Udskudte skatteforpligtelser

Udskudt skat, der ikke relaterer sig til PAL, indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres. Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser præsenteres modregnet.

Andre hensættelser

Andre hensættelser vedrører forventet indbetaling til Garantiformuen samt hensættelser til tab på garantier og hensættelse til tab på uudnyttet kredittilsagn.

Indlån fra bankkunder

For bankvirksomhed indregnes gæld til kreditinstitutter og centralbanker, indlån og anden gæld samt udstedte obligationer til amortiseret kostpris.

Aktuelle skatteforpligtelser

I tilknyttede virksomheder, der er skattepligtige efter selskabsskatteoven, afsættes skat af årets skattepligtige indkomster.

Aktuelle skatteaktiver og -forpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst, modregnet indbetalte aconto-skatter.

Aktuelle PAL-skatteforpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der er beregnet på grundlag af årets forventede PAL-skattepligtige indkomst.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Gæld til kreditinstitutter

Gæld til kreditinstitutter måles til amortiseret kostpris.

Anden gæld

Anden gæld består primært af handelsafvikling som måles til dagsværdi og består af skyldige omkostninger og gæld vedrørende handelsafvikling, der omfatter provenuet fra uafviklede køb af finansielle instrumenter samt indløsninger før eller på balancedagen, hvor betalingen først sker efter balancedagen. Dertil skyldige beløb til staten, samarbejdspartnere og medarbejdere.

Periodeafgrænsningsposter (passiver)

Periodeafgrænsningsposter omfatter modtagne indtægter, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris.

Noter

Eventualaktiver

De aktiver der eksisterede på balancedagen på baggrund af tidligere begivenheder, som kan medføre

fremtidige økonomiske fordele, men hvor værdien og eksistensen først bekræftes efter balancedagen.

Eventualforpligtelser

De passiver der eksisterede på balancedagen på baggrund af tidligere begivenheder, som kan medføre fremtidigt træk på økonomiske ressourcer, men hvor værdien og eksistensen først bekræftes efter balancedagen.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser. Der er ikke anført nøgletal for koncernen, idet disse vurderes ikke at give mening på koncernniveau under hensyntagen til koncernens forskelligartede aktiviteter.

2. Femårsoversigt

Resultatopgørelse og balance koncernen, mio. kr.

	2018	2017	2016	2015*	2014*
Resultatopgørelse					
Medlemsbidrag	2.506	2.407	2.299	2.191	2.087
Investeringsafkast (efter omkostninger)	-2.715	10.654	9.205	3.735	10.413
Pensionsafkastskat	303	-1.144	-922	-159	-950
Pensionsydelse	-2.275	-2.117	-1.973	-1.831	-1.751
Ændring i pensionshensættelser mv.	942	-5.775	-5.002	-1.092	-5.381
Administrationsomkostninger	-26	-26	-27	-24	-24
Resultat af pensionsvirksomhed	-1.264	3.999	3.580	2.820	4.393
Resultat af bankvirksomhed før skat	40	79	69	65	72
Skat	-1	-6	-6	-5	-5
Koncernresultat	-1.225	4.071	3.644	2.880	4.460
Minoritetsinteressers andel af resultat	1.016	-2.973	-3.028	-2.414	-4.091
Pensionskassens andel af resultat	-209	1.098	616	466	369
Balance					
Ejendomme	1.558	1.509	289	53	79
Associerede virksomheder	2.828	2.694	1.658	1.564	1.349
Kapitalandele	67.219	68.988	59.333	63.779	63.158
Obligationer	49.126	51.033	52.944	40.103	39.018
Afledte finansielle instrumenter	967	986	913	527	1.108
Udlån til bankkunder	2.663	2.818	3.135	3.458	3.770
Investeringsaktiver tilknyttet puljer i bank	751	886	997	1.181	1.298
Øvrige aktiver	4.644	4.135	5.063	4.480	3.399
Aktiver i alt	129.755	133.050	124.332	115.144	113.180
Egenkapital, moder mv.	9.179	9.642	8.786	8.381	8.339
Overskudskapital	18	13	7	4	1
Minoritetsinteresser	33.616	36.855	33.372	31.466	30.186
Hensættelser til pensions- og investeringskontrakter	78.599	79.682	74.023	69.208	68.005
Afledte finansielle instrumenter	1.837	305	1.313	537	1.435
Indlån fra bankkunder	5.469	4.817	4.895	4.638	4.296
Gæld og hensatte forpligtelser	1.037	1.735	1.942	910	919
Passiver i alt	129.755	133.050	124.332	115.144	113.180

Resultatopgørelse og balance moderselskab, mio. kr.

	2018	2017	2016	2015*	2014*
Resultatopgørelse					
Medlemsbidrag	2.506	2.407	2.299	2.191	2.087
Investeringsafkast (efter omkostninger)	-1.660	7.753	6.240	1.381	6.390
Pensionsafkastskat	303	-1.144	-922	-159	-950
Pensionsydelse	-2.275	-2.117	-1.973	-1.831	-1.751
Ændring i pensionshensættelser mv.	942	-5.775	-5.002	-1.092	-5.381
Administrationsomkostninger	-26	-26	-27	-24	-24
Skat	0	0	0	0	0
Årets resultat	-209	1.098	616	466	369
Balance					
Ejendomme	0	0	0	0	0
Tilknyttede og ass. virksomheder	5.953	5.622	3.534	3.140	2.794
Kapitalandele	36.319	36.394	32.921	39.108	36.447
Obligationer	45.083	46.575	45.832	33.870	36.001
Afledte finansielle instrumenter	864	736	693	453	848
Øvrige aktiver	1.247	531	577	658	555
Aktiver i alt	89.466	89.859	83.557	77.230	76.644
Egenkapital	9.179	9.642	8.779	9.179	8.339
Overskudskapital	18	13	7	4	1
Hensættelser til pensions- og inv.kontrakter	77.848	78.796	73.026	78.599	66.706
Afledte finansielle instrumenter	1.776	237	1.026	429	955
Gæld og hensatte forpligtelser	645	1.171	719	389	643
Passiver i alt	89.466	89.859	83.557	77.230	76.644

*Sammenligningstal for 2015 og 2014 er ikke tilpasset i forbindelse med ændring i anvendt regnskabspraksis i 2016.

3. Nøgletal

Nøgletal moderselskab

	2018	2017	2016	2015	2014
Afkastnøgletal, pct.:					
Afkast før pensionsafkastskat	-1,9	9,4	8,3	1,8	9,2
Afkast for gennemsnitsrenteprodukter ¹	-1,8	9,4	8,5	-	-
Omkostnings- og resultatnøgletal, pct.:					
Omkostningsprocent af medlemsbidrag	1,0	1,1	1,2	1,1	1,2
Omkostningsprocent af hensættelser ²	0,03	0,03	0,04	0,04	0,04
Omkostninger pr. medlem (kr.)	544	572	596	560	580
Omkostningsresultat ²	0,00	0,00	0,00	0,01	-0,04
Risikonøgletal, pct.:					
Risikoresultat ²	-0,01	0,12	0,07	0,23	-0,09
Konsolideringsnøgletal, pct.:					
Bonusgrad med kun kollektivt bonuspotentiale ³	10,3	16,1	12,1	10,9	11,6
Forrentningsnøgletal, pct.:					
Egenkapitalforrentning efter skat	-2,2	11,9	7,1	5,5	4,5
Forrentning af overskudskapital tildelt afkast som egenkapital ⁴	-3,6	11,6	10,3	2,5	-
Forrentning af medlemmernes midler efter omkostninger før skat ²	-1,8	8,9	8,1	0,8	10,0

¹) Der er ikke sammenligningstal for 2015 og tidligere, da de samlede pensions-hensættelser benyttes i beregningen, hvilket ikke muliggør sammenligningstal jf. ændring i anvendt regnskabspraksis i 2016.

²) Det er ikke muligt at lave sammenligningstal for 2015 og tidligere jf. ændring i anvendt regnskabspraksis i 2016. Det er valgt at vise tallet baseret på den gamle definition for 2015 og tidligere.

³) Det er ikke muligt over tid at vise opgørelsen efter den nye definition af bonusgrad introduceret i 2016, da den udover kollektivt bonuspotentiale også benytter individuelt bonuspotentiale jf. ændring i anvendt regnskabspraksis i 2016. Derfor er det valgt at vise den gamle definition her.

⁴) Overskudskapital forrentet som egenkapital blev introduceret i forbindelse med oprettelse af ordningen livsvarig livrente i 2015 og tallet findes derfor ikke for 2014.

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
4 Medlemsbidrag, brutto				
Ordinære bidrag fra medlemmer	2.574.531	2.491.708	2.574.531	2.491.708
Livrenteindskud	101.697	76.159	101.697	76.159
Medbragte udtrædelsesgodtgørelser	2.303	3.515	2.303	3.515
Arbejdsmarkedsbidrag	-172.094	-164.846	-172.094	-164.846
	2.506.437	2.406.537	2.506.437	2.406.537
Fordeling af medlemsbidrag, brutto:				
Bidrag, løbende	2.403.063	2.327.209	2.403.063	2.327.209
Bidrag, engangsindskud	103.374	79.328	103.374	79.328
	2.506.437	2.406.537	2.506.437	2.406.537
Bidrag, individuelt tegnede ordninger	516.619	542.813	516.619	542.813
Bidrag, tegnet som led i ansættelsesforhold	1.989.818	1.863.724	1.989.818	1.863.724
	2.506.437	2.406.537	2.506.437	2.406.537
Bidrag, medlemmer med bopæl i Danmark	2.473.995	2.371.880	2.473.995	2.371.880
Bidrag, medlemmer med bopæl i andre EU-lande	26.444	27.922	26.444	27.922
Bidrag, medlemmer med bopæl i øvrige lande	5.998	6.735	5.998	6.735
	2.506.437	2.406.537	2.506.437	2.406.537
Antal individuelt tegnede ordninger	8.764	9.604	8.764	9.604
Antal ordninger tegnet som led i ansættelsesforhold	37.188	34.956	37.188	34.956
	45.952	44.560	45.952	44.560
Heraf antal ordninger, gruppeforsikring kritisk sygdom	23.181	22.529	23.181	22.529
Bidrag, gruppeforsikring kritisk sygdom, som er finansieret af årets bonus	17.072	17.011	17.072	17.011
Alle pensionsordninger er med ret til bonus.				
5 Renteindtægter og udbytter mv.				
Børsnoterede danske kapitalandele	0	0	21.613	25.772
Unoterede danske kapitalandele	9.377	6.963	9.377	6.963
Børsnoterede udenlandske kapitalandele	0	0	1.060.007	1.082.582
Unoterede udenlandske kapitalandele	1.832.271	1.673.206	1.832.468	1.673.657
Børsnoterede danske investeringsforeningsandele	0	0	-56.387	-52.156
Unoterede danske investeringsforeningsandele	0	0	0	0
Børsnoterede udenlandske investeringsforeningsandele	0	0	0	0
Danske obligationer	95.410	31.819	523.725	441.905
Udenlandske obligationer	1.874	1.009	1.874	1.009
Pantesikrede udlån	30	63	1.036.181	1.246.794
Renteswaps	63.828	59.144	63.828	59.144
Renteindtægter i øvrigt	-275	-902	21.679	27.163
	2.002.516	1.771.301	4.514.367	4.512.832

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
6 Kursreguleringer				
Investeringsejendomme	0	0	48.875	19.497
Børsnoterede danske kapitalandele	0	0	-123.104	149.123
Unoterede danske kapitalandele	23.633	39.069	4.648	78.012
Børsnoterede udenlandske kapitalandele	0	0	-2.517.204	3.792.602
Unoterede udenlandske kapitalandele	-293.430	-870.714	-294.298	-887.413
Børsnoterede danske investeringsforeningsandele	0	0	0	0
Unoterede danske investeringsforeningsandele	-225.547	341.025	-225.547	341.025
Børsnoterede udenlandske investeringsforeningsandele	244.746	-422.453	246.329	-409.394
Unoterede udenlandske investeringsforeningsandele	0	5.730	0	5.730
Refunderede kapitalforvaltningsafgifter mv.	65.578	83.498	65.578	83.498
Danske obligationer	-50.244	35.323	-49.178	606.644
Udenlandske obligationer	-1.116	-1.391	-666.109	-1.861.241
Pantesikrede udlån	-9	-20	-9	-20
Swaptionskontrakter	-5.685	0	-5.685	0
Renteswaps	-338.529	-70.842	-338.529	-70.842
Råvareswaps	-101.150	0	-101.150	
Andre finansielle instrumenter (aktieoptioner og valutaterminsforretninger mv.)	-2.490.786	2.893.718	-3.071.354	4.485.017
Kursreguleringer i øvrigt	-15.917	-10.088	11.973	-46.651
	-3.188.456	2.022.855	-7.014.763	6.285.588
7 Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed				
Omkostninger ved køb og salg af værdipapirer	-13.185	-14.204	-35.916	-48.433
Forvaltningsafgifter	-616	-442	-616	-442
Øvrige omkostninger	-49.164	-48.165	-383.126	-415.564
	-62.965	-62.811	-419.659	-464.439
8 Pensionsafkastskat*				
Regulering tidligere år	5.074	-10.611	5.074	-10.611
Årets pensionsafkastskat	298.186	-1.133.153	298.186	-1.133.153
	303.260	-1.143.764	303.260	-1.143.764

*Skattemæssig effekt der kan tilskrives anden totalindkomst er 0 i året.

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
9 Udbetalte ydelser				
Summer ved død:				
Ugiftesummer	-773	-1.532	-773	-1.532
Dødssummer	-6.640	-5.402	-6.640	-5.402
	-7.413	-6.933	-7.413	-6.933
Summer ved sygdom:				
Kritisk sygdom	-14.055	-15.895	-14.055	-15.895
Summer ved udløb:				
Alderssummer	-6.326	-8.291	-6.326	-8.291
Pensions- og renteydelser:				
Livrenteydelser	-6.912	-5.753	-6.912	-5.753
Alderspensioner	-1.688.538	-1.540.848	-1.688.538	-1.540.848
Invalidepensioner	-268.977	-261.802	-268.977	-261.802
Ægtefællepensioner	-245.762	-237.915	-245.762	-237.915
Børnepensioner	-22.485	-22.949	-22.485	-22.949
	-2.232.674	-2.069.268	-2.232.674	-2.069.268
Udtrædelsesgodtgørelser	-13.218	-15.257	-13.218	-15.257
Udgifter til revalidering og sygebehandling	-1.040	-988	-1.040	-988
I alt	-2.274.726	-2.116.631	-2.274.726	-2.116.631
Af pensions- og renteydelser udgør konverteringer	-4.200	-2.669	-4.200	-2.669
Aldersafhængige tillæg udgør	-711.304	-660.068	-711.304	-660.068
10 Administrationsomkostninger				
Personaleudgifter	-35.482	-33.217	-121.952	-115.129
Andre administrationsomkostninger	-91.434	-80.799	-88.380	-84.071
	-126.916	-114.016	-210.332	-199.200
Refunderet af Lægernes Bank A/S	69.386	60.084	0	0
Interne administrationsomk. i alt	-57.529	-53.932	-210.332	-199.200
Overført til investeringsvirksomhed	31.685	27.543	31.685	27.543
Omkostninger ved bankvirksomhed	0	0	152.750	145.268
	-25.845	-26.389	-25.898	-26.389
Personaleudgifter specificeres således:				
Lønninger mv.*	-94.886	-89.104	-94.886	-89.104
Pensioner	-10.064	-9.595	-10.064	-9.595
Udgifter til social sikring	-2.688	-2.862	-2.688	-2.862
Lønsumsafgift	-14.314	-13.568	-14.314	-13.568
Overført til Lægernes Bank A/S	86.470	81.912	0	0
	-35.482	-33.217	-121.952	-115.129
Antal ansatte				
Det gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede i regnskabsåret	28,7	28,1	121,0	116,0
Optjent direktion:				
Chresten Dingsøe, Adm. direktør				
Løn og pension	-2.187	-2.466	-4.181	-4.116
Ferietillæg og feriepenge	-16	-38	-185	-63
Lasse Lind Bargmann, bankdirektør udtrådt 1. juli				
Løn og pension	-	-	-1.278	-2.419
Ferietillæg og feriepenge	-	-	403	-17
	-2.203	-2.504	-5.241	-6.615

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
10 Administrationsomkostninger (fortsat)				
Optjent bestyrelse:				
<i>Formand Lægernes Pension og Lægernes Bank</i>				
Linda Nielsen udtrådt august 2017	0	-136	0	-271
Peter Melchior*	-207	-157	-414	-313
<i>Næstformand Lægernes Pensionskasse</i>				
Marianne Ingerslev Holt udtrådt april 2017	0	-44	0	-81
Philip Bennett	-134	-126	-248	-201
<i>Medlemmer</i>				
Jesper Rangvid **	-114	-112	-248	-231
Peter Lindholm	-38	-112	-38	-112
Klaus Friis Andersen	-114	-112	-114	-112
Helle Sørholm	-114	-75	-114	-75
Jette Dam-Hansen	-76	-	-76	-
Tina Øster Larsen	-76	-	-152	-
Lise Grønø	-	-	-114	-112
Jens Ove Nielsen	-	-	-114	-112
	-872	-874	-1.630	-1.623
*Derudover formand for revisionsudvalget				
** Næstformand i Lægernes Bank				
Optjent:				
Ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på pensionskassens risikoprofil ("andre risikotagere")				
Fast løn	-8.957	-8.126	-20.682	-17.964
	-8.957	-8.126	-20.682	-17.964
Antal ansatte udgør:				
Direktion	0,6	0,6	1,6	2,0
Bestyrelsen	6,5	6,0	8,0	8,0
Ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på risikoprofilen	6,1	8,4	14,9	21,4
Direktionen, bestyrelsen og særlige risikotagere modtager ikke variabelt vederlag (herunder særlige incitamentsprogrammer mv.).				
Der er ingen pensionsforpligtelser eller andre forpligtelser vedrørende direktionen, men kun et opsigelsesvarsel på 12 måneder for Chresten Dengsøe.				
Revisionshonorar				
Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision:				
Lovpligtig revision af årsregnskaber	-445	-456	-1.169	-1.049
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-90	-111	-175	-225
Skatterådgivning	-57	-920	-57	-920
Andre ydelser	0	0	-28	0
I alt honorarer	-592	-1.488	-1.429	-2.194

Honorar for andre erklæringsopgaver med sikkerhed omfatter lovpligtige erklæringer overfor Finanstilsynet, SKAT og andre offentlige myndigheder. Honorar for skatterådgivning omfatter skattemæssig due diligence assistance i forbindelse med nyinvesteringer samt assistance til amerikanske selvangivelser.

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Morderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
11 Renteindtægter ved bankvirksomhed				
Udlån og andre tilgodehavender			73.027	81.027
Obligationer			27.761	12.832
samt afledte finansielle instrumenter i alt			0	-392
Øvrige renteindtægter			-481	234
			100.307	93.701
12 Renteudgifter ved bankvirksomhed				
Kreditinstitutter			186	-665
Indlån og anden gæld			-13.023	-14.812
Øvrige renteudgifter			-47	-44
			-12.884	-15.521
13 Gebyrer og provisionsindtægter mv. ved bankvirksomhed				
Udbytte af kapitalandele			3.500	1.406
Gebyrer og provisionsindtægter			144.845	142.923
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter			-7.047	-9.679
			141.298	134.650
14 Kursreguleringer ved bankvirksomhed				
Obligationer			-31.460	7.391
Aktier mv.			-268	-5.162
Fastforrentede udlån			0	0
Øvrige			556	834
Kursreguleringer i alt			-31.172	3.063
Aktiver tilknyttet puljeordninger			2.614	-6.956
Indlån i puljeordninger			-2.614	6.956
			-31.172	3.063
15 Omkostninger ved bankvirksomhed				
Personaleudgifter			-86.417	-81.911
Andre administrationsomkostninger			-66.333	-63.356
			-152.750	-145.267
16 Nedskrivninger på udlån mv. ved bankvirksomhed				
Ændring i nedskrivninger			6.742	2.801
Indgået på tidligere afskrevne fordringer			168	1.015
			6.910	3.816

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moterselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
17 Skat				
Pensionsafkastskat for egenkapitalen	34.508	-135.957	34.508	-135.957
Ændring skyldig pensionsafkastskat	0	0	0	0
	34.508	-135.957	34.508	-135.957
Beregnet skat af årets skattepligtige indkomst			-618	-4.922
Ændring i hensættelse til udskudt skat			0	-1.230
Efterregulering i tidligere års skat			14	85
Effekt af ændring i skatteprocent			0	0
			-604	-6.067
Skat i alt	34.508	-135.957	33.904	-142.024
Aktuel skatteprocent for Lægernes Bank A/S			22,0	22,2
Effektiv skatteprocent			22,0	22,2

I 2018 overstiger invidid PAL'en institut PAL'en. Dette medfører et skatteaktiv til egenkapitalen ultimo 2018.

18 Software mv.

Anskaffelsessum primo	27.975	23.678	27.975	23.678
Årets tilgang	2.624	4.297	2.624	4.297
Årets afgang	0	0	0	0
Anskaffelsessum ultimo	30.599	27.975	30.599	27.975
Afskrivninger primo	17.785	13.177	17.785	13.177
Årets tilbageførsel	0	0	0	0
Årets afskrivninger	3.832	4.609	3.832	4.609
Afskrivninger ultimo	21.617	17.785	21.617	17.785
Bogført værdi ultimo	8.982	10.189	8.982	10.189

19 Driftsmidler mv.

Anskaffelsessum primo	4.452	3.760	4.452	3.760
Årets tilgang	895	692	895	692
Årets afgang	0	0	0	0
Anskaffelsessum ultimo	5.347	4.452	5.347	4.452
Afskrivninger primo	2.060	1.414	2.060	1.414
Årets tilbageførsel	0	0	0	0
Årets afskrivninger	739	646	739	646
Afskrivninger ultimo	2.799	2.060	2.799	2.060
Bogført værdi ultimo	2.548	2.392	2.548	2.392

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
20 Investeringsejendomme				
Dagsværdi primo	0	0	1.509.434	289.015
Tilgang i årets løb	0	0	1.842	1.211.871
Afgang i årets løb	0	0	-2.331	-10.950
Årets værdiregulering til dagsværdi	0	0	48.875	19.497
Dagsværdi ultimo	0	0	1.557.820	1.509.434
Vægtet gennemsnit af afkastprocenter, bolig	-	-	3,62%	3,73%
Vægtet gennemsnit af afkastprocenter, erhverv	-	-	5,25%	5,45%

Der har ved måling af investeringsejendomme været involveret eksterne valuar.

21 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Ejendomsinvesteringer	1.597.328	1.496.217		
	Ejerandel	Ejerandel	Årsresultat	Egenkapital
Navn og hjemsted:	pensionskasse	koncern	100%	100%
Kongegården Holding P/S, København	100%	100%	4.032	45.075
Christiansgården Holding P/S, København	100%	100%	1.473	13.455
LP Bolig- og Erhvervs ejendomme A/S	100%	100%	15.433	331.758
LP Erhvervs ejendomme P/S	100%	100%	88.178	903.573
LP Boligejendomme P/S	100%	100%	776	303.373
Infrastruktur og øvrige investeringer	849.783	544.685		
	Ejerandel	Ejerandel	Årsresultat	Egenkapital
Navn og hjemsted:	pensionskasse	koncern	100%	100%
LPK Alternative Investments Kompl. ApS	100%	100%	-5	26
LPK Ejendomme Komplementar ApS	100%	100%	20	93
Arena Ventures 2 LP HoldCo K/S	100%	100%	-451	373.365
Lægernes Pensionskasse Gode Wind II K/S	100%	100%	-1.261	476.392
Bankvirksomhed	427.950	337.668		
	Ejerandel	Ejerandel	Årsresultat	Egenkapital
Navn og hjemsted:	pensionskasse	koncern	100%	100%
Lægernes Bank A/S, Frederiksberg	100%	100%	22.478	427.949

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
21 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder (fortsat)				
Kapitalforeninger og investeringsforeninger	49.731.236	56.278.320		
	Ejerandel pensionskasse	Ejerandel koncern	Årsresultat 100%	Egenkapital 100%
Navn (hjemsted i København)				
Kapitalforeningen Lægernes Invest:				
KLI Obligationer Europa	100,0%	100,0%	187.906	9.671.399
KLI Indeksobligationer Globale	100,0%	100,0%	-49.027	790.973
KLI Aktier Globale Indeks	29,2%	29,2%	-180.887	13.662.527
KLI Aktier Europa	100,0%	100,0%	-83.880	679.042
KLI Aktier Globale II	26,3%	26,3%	-147.859	8.426.547
KLI Aktier Globale	100,0%	100,0%	-56.971	1.754.886
KLI Aktier Globale III	100,0%	100,0%	-216.302	2.850.593
KLI Aktier Globale IV	100,0%	100,0%	-19.402	218.705
KLI Aktier Globale V	100,0%	100,0%	14.065	1.199.084
KLI Aktier Globale VI	100,0%	100,0%	22.683	2.470.776
KLI Aktier USA	100,0%	100,0%	-105.303	1.871.138
KLI Aktier Emerging Markets	100,0%	100,0%	-142.375	560.430
KLI Aktier Emerging Markets Indeks	12,3%	12,3%	-485.300	4.221.311
KLI Obligationer Europa II	100,0%	100,0%	164.345	7.983.200
KLI Obligationer Europa III	0,0%	0,0%	9.244	728.160
KLI Obligationer Europa IV	0,0%	0,0%	8.729	682.423
Investeringsforeningen Lægernes Invest:				
LI Aktier Danmark	0,0%	40,3%	-67.700	595.415
LI Aktier Globale Indeks	0,0%	1,4%	-14.089	260.436
LI Aktier Europa	0,0%	5,0%	-6.047	70.364
LI Aktier USA	0,0%	1,0%	-10.725	256.676
LI Aktier Globale	0,0%	0,8%	-27.976	975.189
LI Aktier Globale II	0,0%	0,8%	-18.609	997.339
LI Aktier Globale III	0,0%	0,5%	-156.433	1.737.375
LI Aktier Globale Akk.	0,0%	32,8%	-18.784	392.187
LI Aktier Globale II Akk.	0,0%	30,6%	-13.017	433.116
LI Obligationer Globale High Yield Akk.	35,4%	35,5%	-101.234	1.432.660
LI Obligationer Globale High Yield	97,3%	97,6%	-40.442	521.946
LI Obligationer High Yield USA	97,9%	97,9%	-76.862	966.210
LI Obligationer High Yield Europa	98,0%	98,1%	-25.786	1.047.313
LI Obligationer Europa	0,0%	0,4%	41.506	2.975.515
LI Obligationer Europa Akk.	0,0%	25,5%	7.935	577.264
LI Obligationer Europa Korte	89,2%	94,0%	-3.780	1.117.003
LI Obligationer USA	93,1%	93,1%	-39.401	1.819.681
LI Indeksobligationer Globale	0,0%	38,8%	-6.451	144.480
LI Aktier Emerging Markets	0,0%	1,9%	-27.983	75.825
LI Obligationer Emerging Markets	69,2%	69,3%	20.979	4.061.176
LI Obligationer Emerging Markets Akk.	67,4%	67,5%	25.039	4.193.786
LI Obligationer Globale Investment Grade	89,1%	89,2%	-44.088	919.518
LI Obligationer Globale Investment Grade Akk.	99,8%	99,9%	-39.592	829.258
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder i alt	52.606.298	58.656.890		

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
22 Udlån til tilknyttede virksomheder				
Udlån til Lægernes Bank	250.000	550.000	-	-
Se note 47 for yderligere oplysninger.				
23 Kapitalandele i associerede virksomheder				
Kapitalandele i associerede virksomheder	2.827.918	2.693.530	2.827.918	2.693.530
Navn og hjemsted (ejendomsinvesteringer):	Ejerandel		Årsresultat	Egenkapital
Ejendomspartnerselskabet af 1/7 2003, København	33,33%		231.400	5.270.400
Komplementarselskabet af 1/7 2003 A/S, København	33,33%		-2	639
Frederiksberg Centret I/S, København	33,33%		108.711	1.995.236
OPP projekt P/S	25,00%		12.200	1.025.100
Århusklubben K/S	40,00%		-1.092	2.976
COPENHAGEN INFRASTRUCTURE II GP ApS	33,33%		0	50
COPENHAGEN INFRASTRUCTURE III GP ApS	33,33%		0	50
Danish real estate credit I general partner ApS	22,58%		14	249
Danish real estate credit I KS	22,58%		32.495	354.068
24 Afledte finansielle instrumenter				
Modtaget sikkerhedsstillelse i form af obligationer udgør	99.860	374.898	99.860	374.898
Dagsværdien af renteswaptioner*	276.587	0	276.587	0
Dagsværdi af renteswaps og inflationsswaps*	409.182	290.752	409.182	290.752
Dagsværdi af råvareswaps**	0	0	0	0
Afgivet sikkerhedsstillelse i form af obligationer udgør	1.383.671	4.483	1.383.671	4.483
Dagsværdi af aktieoptionskontrakter/aktiefutures**	60.576	157.612	60.576	157.612
Dagsværdi af køb eller salg af kreditinstrumenter**	481	0	481	0
Dagsværdi af køb eller salg af fremmed valuta på termin	117.219	288.101	219.699	537.397
Dagsværdi i alt (aktiver)	864.044	736.466	966.524	985.761
Dagsværdi af renteswaptioner*	0	0	0	0
Dagsværdi af renteswaps og inflationsswaps*	306.373	95.531	306.373	95.531
Dagsværdi af råvareswaps**	22.908	0	22.908	0
Dagsværdi af aktieoptionskontrakter/aktiefutures**	377.541	23.719	377.541	23.719
Dagsværdi af køb eller salg af kreditinstrumenter**	21.942	722	21.942	722
Dagsværdi af køb eller salg af fremmed valuta på termin	1.047.402	117.192	1.108.067	184.826
Dagsværdi i alt (passiver)	1.776.166	237.163	1.836.830	304.796
Dagsværdi netto	-912.122	499.303	-870.306	680.966

* I kroner, euro og dollars til afdækning af renterisiko og inflationsrisiko på de pensionsmæssige hensættelser med løbetider op til 20 år.

** Løbetider op til 12 måneder.

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
25 Udlån til bankkunder				
På anfordring			181.239	198.872
Til og med 3 måneder			498.695	656.048
Over 3 måneder og til og med 1 år			224.319	223.242
Over 1 år og til og med 5 år			642.862	682.630
Over 5 år			1.115.408	1.056.927
			2.662.523	2.817.719

26 Eventualaktiver

SKAT har den 25. november 2015 udsendt endeligt styresignal vedrørende EU dommen i ATP sagen. SKAT anerkender i overensstemmelse med EU-dommen, at et pensionsinstitut kan udgøre en "investeringsforening" efter momsfrigørelsen for "forvaltning af investeringsforeninger". I styresignalerne angiver SKAT ikke nærmere om, hvornår disse betingelser skal anses for opfyldt. Det beror således på en konkret vurdering af det enkelte pensionsinstitut, om dette er omfattet af investeringsforeningsbegrebet. Lægernes Pension har igangsat tilbagesøgnings sag mod SKAT. Da sagerne behandles enkeltvis af SKAT er der stor usikkerhed på hvilket beløb, der kan forventes tilbagebetalt. Det forventes at der i 2019 kommer en afklaring af dette.

27 Pensionshensættelser

Lægernes Pension har ultimo 2018 3 hovedgrupper: LP (Lægernes Pension), LR med ophørende livrenter og LL med livsvarige livrenter med depotsikring. Der er alene tale om forsikringsklasse I, og alle ordninger er gennemsnitsrenteordninger. Alle nye medlemmer optages i LP og får den nyeste ordning med en tilknyttet betinget garanti. Grundlagsrenten for denne ordning har i 2018 været på -0,5 pct.

LP omfatter de kollektive pensionsordninger.

Cirka 94 pct. af ordningerne i LP udgøres af nyeste ordning med betinget garanti, mens ca. 6 pct. er med en garanteret ydelse beregnet ud fra en grundlagsrente på 3 pct.

Pensionsordningen i LP består af livsvarig alderspension, pension ved tab af erhvervssevne (invaliddepension), ægtefælle-/samleverpension og børnepension med ophør ved det 21. år.

Ægtefælle-/samleverpensionen kan være livsvarig, ophørende efter 10 år eller udgøre en mindre engangsydelse.

Endvidere kan der i de ældre ordninger være mulighed for at konvertere en del af alderspensionen til en engangsubbetaling.

I LP blev der pr. 1. januar 2005 indført dækning ved udvalgte kritiske sygdomme for medlemmer, der indbetaler medlemsbidrag over en vis størrelse. Dækningen udgjorde i 2018 150.000 kr. op til alder 60 aftagende til 80.000 kr. til alder 70.

Gruppe LR blev oprettet i 2005 og indeholder ophørende livrenter med eller uden garanti ved død og tegnet mod indskud. LR blev lukket for indbetalinger i 2009. Ordningen har en tilknyttet betinget garanti, og grundlagsrenten har i 2018 været på 1 pct.

Gruppe LL med livsvarige livrenter med depotsikring og garanti efter pensionering blev oprettet i 2015 med henblik på, at medlemmerne kan indbetale supplerende til en livsvarig pension, herunder indskyde op til 30 pct. af overskuddet fra egen virksomhed. Ordningen har en betinget garanti, og grundlagsrenten har i 2018 har været på 0 pct.

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
27 Pensionshensættelser (fortsat)				
Pensionshensættelser i alt				
Pensionshensættelser primo	78.483.718	68.755.283	78.483.718	68.755.283
Fortjenstmargen primo	311.886	4.270.808	311.886	4.270.808
Pensionsmæssige hensættelser	78.795.604	73.026.091	78.795.604	73.026.091
Kollektivt bonuspotentiale primo	-11.363.077	-8.145.324	-11.363.077	-8.145.324
Akkumuleret værdiregulering primo	-1.104.856	-2.140.305	-1.104.856	-2.140.305
Retrospektive hensættelser primo	66.327.671	62.740.461	66.327.671	62.740.461
Medlemsbidrag	2.506.437	2.406.537	2.506.437	2.406.537
Rentetilskrivning	2.460.358	3.406.210	2.460.358	3.406.210
Pensionsydelse	-2.274.726	-2.116.580	-2.274.726	-2.116.580
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-36.543	-35.956	-36.543	-35.956
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	610	-97.488	610	-97.488
Administrationshensættelse	25.608	24.487	25.608	24.487
Retrospektive hensættelser ultimo	69.009.415	66.327.671	69.009.415	66.327.671
Akkumuleret værdiregulering ultimo	1.062.200	1.104.856	1.062.200	1.104.856
Kollektivt bonuspotentiale ultimo	7.780.038	11.363.077	7.780.038	11.363.077
Pensionsmæssige hensættelser	77.851.654	78.795.604	77.851.654	78.795.604
Fortjenstmargen ultimo	-325.965	-311.886	-325.965	-311.886
	77.525.688	78.483.718	77.525.688	78.483.718
Anvendte fripolicer	-3.714	0	-3.714	0
Pensionshensættelser ultimo	77.521.975	78.483.718	77.521.975	78.483.718
Pensionshensættelser ultimo specificeres således:				
Garanterede ydelser	28.268.560	30.507.834	28.268.560	30.507.834
Risikomargen	1.029.152	931.073	1.029.152	931.073
Individuelle Bonuspotentialer	40.444.224	35.681.734	40.444.224	35.681.734
Kollektivt bonuspotentiale	7.780.039	11.363.077	7.780.039	11.363.077
	77.521.975	78.483.719	77.521.975	78.483.719
Medlemmernes andel af realiseret resultat, som er fratrukket individuelt bonuspotentiale	-3.714	0	-3.714	0

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
27 Pensionshensættelser (fortsat)				
Afdelingen LP				
Pensionshensættelser primo	78.281.716	68.632.597	78.281.716	68.632.597
Fortjenstmargen primo	310.626	4.264.522	310.626	4.264.522
Pensionsmæssige hensættelser	78.592.341	72.897.120	78.592.341	72.897.120
Kollektivt bonuspotentiale primo	-11.353.143	-8.137.873	-11.353.143	-8.137.873
Akkumuleret værdiregulering primo	-1.103.283	-2.138.424	-1.103.283	-2.138.424
Retrospektive hensættelser primo	66.135.915	62.620.822	66.135.915	62.620.822
Medlemsbidrag	2.405.366	2.330.724	2.405.366	2.330.724
Rentetilskrivning	2.454.190	3.399.174	2.454.190	3.399.174
Pensionsydelse	-2.267.753	-2.110.412	-2.267.753	-2.110.412
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-30.156	-31.148	-30.156	-31.148
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	398	-97.731	398	-97.731
Administrationshensættelse	25.620	24.486	25.620	24.486
Retrospektive hensættelser ultimo	68.723.579	66.135.915	68.723.579	66.135.915
Akkumuleret værdiregulering ultimo	1.060.802	1.103.283	1.060.802	1.103.283
Kollektivt bonuspotentiale ultimo	7.778.979	11.353.143	7.778.979	11.353.143
Pensionsmæssige hensættelser	77.563.360	78.592.341	77.563.360	78.592.341
Fortjenstmargen ultimo	-324.141	-310.626	-324.141	-310.626
	77.239.219	78.281.716	77.239.219	78.281.716
Anvendte fripolicer	-3.450	0	-3.450	0
Pensionshensættelser ultimo	77.235.769	78.281.716	77.235.769	78.281.716
Pensionshensættelser ultimo specificeres således:				
Garanterede ydelser	28.032.904	30.349.405	28.032.904	30.349.405
Risikomargen	1.028.242	930.538	1.028.242	930.538
Individuelle Bonuspotentialer	40.395.645	35.648.630	40.395.645	35.648.630
Kollektivt bonuspotentiale	7.778.979	11.353.143	7.778.979	11.353.143
	77.235.769	78.281.716	77.235.769	78.281.716
Medlemmernes andel af realiseret resultat, som er fratrukket individuelt bonuspotentiale	-3.450	0	-3.450	0

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
27 Pensionshensættelser (fortsat)				
Pensionshensættelser, LP, specificeret efter rentegruppe:				
Rentegruppe 3,0 C				
Garanterede ydelser	4.137.365	4.440.480	4.137.365	4.440.480
Risikomargen	44.399	46.584	44.399	46.584
Individuelle Bonuspotentialer	115.866	126.572	115.866	126.572
Kollektivt bonuspotentiale	71.335	111.419	71.335	111.419
	4.368.964	4.725.054	4.368.964	4.725.054
Rentegruppe 3,0 B				
Garanterede ydelser	1.789.324	1.609.377	1.789.324	1.609.377
Risikomargen	26.032	23.383	26.032	23.383
Individuelle Bonuspotentialer	316.185	283.253	316.185	283.253
Kollektivt bonuspotentiale	60.735	91.585	60.735	91.585
	2.192.276	2.007.598	2.192.276	2.007.598
Rentegruppe 3,0 A				
Garanterede ydelser	91.416	84.757	91.416	84.757
Risikomargen	1.127	958	1.127	958
Individuelle Bonuspotentialer	22.594	20.504	22.594	20.504
Kollektivt bonuspotentiale	5.940	9.439	5.940	9.439
	121.077	115.659	121.077	115.659
Rentegruppe 3,0 M				
Garanterede ydelser	6.592	6.421	6.592	6.421
Risikomargen	62	59	62	59
Individuelle Bonuspotentialer	1.723	1.725	1.723	1.725
Kollektivt bonuspotentiale	592	998	592	998
	8.969	9.203	8.969	9.203
Rentegruppe 0,0				
Garanterede ydelser	22.008.207	24.208.370	22.008.207	24.208.370
Risikomargen	956.622	859.553	956.622	859.553
Individuelle Bonuspotentialer	39.939.277	35.216.577	39.939.277	35.216.577
Kollektivt bonuspotentiale	7.640.378	11.139.702	7.640.378	11.139.702
	70.544.483	71.424.202	70.544.483	71.424.202
Rentegrupper i alt, LP				
Garanterede ydelser	28.032.904	30.349.405	28.032.904	30.349.405
Risikomargen	1.028.242	930.538	1.028.242	930.538
Individuelle Bonuspotentialer	40.395.645	35.648.630	40.395.645	35.648.630
Kollektivt bonuspotentiale	7.778.979	11.353.143	7.778.979	11.353.143
	77.235.769	78.281.716	77.235.769	78.281.716

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
27 Pensionshensættelser (fortsat)				
Afdelingen LR				
Pensionshensættelser primo	25.157	28.193	25.157	28.193
Fortjenstmargen primo	0	0	0	0
Pensionsmæssige hensættelser	25.157	28.193	25.157	28.193
Kollektivt bonuspotentiale primo	-3.404	-5.818	-3.404	-5.818
Akkumuleret værdiregulering primo	-1.552	-1.569	-1.552	-1.569
Retrospektive hensættelser primo	20.201	20.806	20.201	20.806
Medlemsbidrag	0	0	0	0
Rentetilskrivning	2.251	4.726	2.251	4.726
Pensionsydelse	-5.646	-5.318	-5.646	-5.318
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-6	-7	-6	-7
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	191	-6	191	-6
Administrationshensættelse	0	0	0	0
Retrospektive hensættelser ultimo	16.990	20.201	16.990	20.201
Akkumuleret værdiregulering ultimo	1.343	1.552	1.343	1.552
Kollektivt bonuspotentiale ultimo	1.060	3.404	1.060	3.404
Pensionsmæssige hensættelser	19.393	25.157	19.393	25.157
Fortjenstmargen ultimo	0	0	0	0
	19.393	25.157	19.393	25.157
Anvendte fripolicer	0	0	0	0
Pensionshensættelser ultimo	19.393	25.157	19.393	25.157
Pensionshensættelser ultimo specificeres således:				
Garanterede ydelser	18.293	21.715	18.293	21.715
Risikomargen	39	38	39	38
Individuelle Bonuspotentialer	0	0	0	0
Kollektivt bonuspotentiale	1.060	3.404	1.060	3.404
	19.393	25.157	19.393	25.157
Medlemmernes andel af realiseret resultat, som er fratrukket individuelt bonuspotentiale	0	0	0	0

Pensionshensættelser specificeret efter rentegruppe:
Grundlagsrenten er 1 pct. for hele bestanden i LR.

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
27 Pensionshensættelser (fortsat)				
Afdelingen LL				
Pensionshensættelser primo	176.845	94.493	176.845	94.493
Fortjenstmargen primo	1.260	6.285	1.260	6.285
Pensionsmæssige hensættelser	178.105	100.778	178.105	100.778
Kollektivt bonuspotentiale primo	-6.530	-1.633	-6.530	-1.633
Akkumuleret værdiregulering primo	-21	-313	-21	-313
Retrospektive hensættelser primo	171.554	98.832	171.554	98.832
Medlemsbidrag	101.059	75.813	101.059	75.813
Rentetilskrivning	3.917	2.312	3.917	2.312
Pensionsydelse	-1.327	-850	-1.327	-850
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-6.380	-4.801	-6.380	-4.801
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	22	249	22	249
Administrationshensættelse	0	0	0	0
Retrospektive hensættelser ultimo	268.845	171.554	268.845	171.554
Akkumuleret værdiregulering ultimo	56	21	56	21
Kollektivt bonuspotentiale ultimo	0	6.530	0	6.530
Pensionsmæssige hensættelser	268.901	178.105	268.901	178.105
Fortjenstmargen ultimo	-1.824	-1.260	-1.824	-1.260
	267.077	176.845	267.077	176.845
Anvendte fripolicer	-263	0	-263	0
Pensionshensættelser ultimo	266.813	176.845	266.813	176.845
Pensionshensættelser ultimo specificeres således:				
Garanterede ydelser	217.363	136.714	217.363	136.714
Risikomargen	871	497	871	497
Individuelle Bonuspotentialer	48.579	33.104	48.579	33.104
Kollektivt bonuspotentiale	0	6.530	0	6.530
	266.813	176.845	266.813	176.845
Medlemmernes andel af realiseret resultat, som er fratrukket individuelt bonuspotentiale	-263	0	-263	0

Pensionshensættelser specificeret efter rentegruppe:
 Grundlagsrenten før PAL er 0 pct. for hele bestanden i LL.

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
28 Kollektivt bonuspotentiale				
Saldo primo	11.363.077	8.145.324	11.363.077	8.145.324
Årets ændring	-3.583.039	3.217.752	-3.583.039	3.217.752
	7.780.038	11.363.077	7.780.038	11.363.077
Kollektivt bonuspotentiale ultimo fordeles således:				
Rentegruppe 3,0 C	35.617	71.804	35.617	71.804
Rentegruppe 3,0 B	43.908	75.901	43.908	75.901
Rentegruppe 3,0 A	4.922	8.460	4.922	8.460
Rentegruppe 3,0 M	512	917	512	917
Rentegruppe 0,0	7.029.854	10.530.346	7.029.854	10.530.346
Afdelingen LP i alt	7.114.813	10.687.429	7.114.813	10.687.429
Afdelingen LR i alt	1.057	3.401	1.057	3.401
Afdelingen LL i alt	0	6.530	0	6.530
Rentegrupper i alt	7.115.870	10.697.359	7.115.870	10.697.359
Risikogrupper i alt	623.111	628.001	623.111	628.001
Omkostningsgrupper i alt	41.058	37.716	41.058	37.716
Kollektiv bonuspotentiale i alt	7.780.038	11.363.077	7.780.038	11.363.077

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
29 Fortjenstmargen ultimo fordeles således:				
Rentegruppe 3,0 C	0	0	0	0
Rentegruppe 3,0 B	0	0	0	0
Rentegruppe 3,0 A	0	0	0	0
Rentegruppe 3,0 M	0	0	0	0
Rentegruppe 0,0	324.141	310.626	324.141	310.626
Afdelingen LP i alt	324.141	310.626	324.141	310.626
Afdelingen LR i alt	0	0	0	0
Afdelingen LL i alt	1.824	1.260	1.824	1.260
Fortjenstmargen i alt	325.965	311.886	325.965	311.886
30 Bonusgrad pr. rentegruppe:				
Rentegruppe 3,0 C	4,1	5,0	4,1	5,0
Rentegruppe 3,0 B	20,7	23,0	20,7	23,0
Rentegruppe 3,0 A	26,1	29,8	26,1	29,8
Rentegruppe 3,0 M	27,1	32,8	27,1	32,8
Rentegruppe 0,0	74,3	75,6	74,3	75,6
Afdelingen LR	6,2	16,8	6,2	16,8
Afdelingen LL	18,1	23,1	18,1	23,1
31 Afkast pr. rentegruppe og i alt:				
Rentegruppe 3,0 C	0,7	2,7	0,7	2,7
Rentegruppe 3,0 B	1,5	4,7	1,5	4,7
Rentegruppe 3,0 A	-0,7	7,3	-0,7	7,3
Rentegruppe 3,0 M	-1,9	9,4	-1,9	9,4
Rentegruppe 0,0	-2,1	10,0	-2,1	10,0
Afdelingen LR	-1,8	10,4	-1,8	10,4
Afdelingen LL	-1,5	6,7	-1,5	6,7

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
32 Overskudskapital				
Saldo primo	12.835	7.480	12.835	7.480
Årets ændring	5.404	5.355	5.404	5.355
	18.239	12.835	18.239	12.835
Overskudskapital vedrører afdelingerne LR og LL.				
33 Indlån fra bankkunder				
På anfordring			5.048.407	4.478.673
Til og med 3 måneder			25.266	38.043
Over 3 måneder og til og med 1 år			68.922	68.394
Over 1 år og til og med 5 år			298.446	332.715
Over 5 år			778.666	1.085.781
I alt indlån og anden gæld inkl. indlån i puljeordninger			6.219.707	6.003.606
Heraf indlån vedr. puljeordninger			750.839	886.475
Indlån og anden gæld i alt			5.468.868	5.117.131
34 Gæld til kreditinstitutter				
Gæld til kreditinstitutter (anfordring)			54.129	65.925

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
35 Eventualforpligtelser og pantsætninger mv.				
Der er afgivet investeringstilsagn for	9.893.406	9.450.547	9.893.406	9.450.547
For perioden frem til 1. juli 2022 er der indgået lejeaftale med PKA Ejendomme I I/S, vedrørende Flintholm Company House beliggende Dirch Passers Allé, 2000 Frederiksberg. Der er 2015 indgået en yderligere aftale om lejemål beliggende på Dirch Passers Allé 76, 2000 Frederiksberg for perioden frem til 1. oktober 2025.				
Lejeforpligtelse udgør	7.108	5.965	30.312	30.675
Leasingforpligtelse udgør	533	298	1.689	810
Til sikkerhed for de pensionsmæssige forpligtelser 77.847.940 t. kr., er der registreret følgende aktiver:				
Obligationer	44.185.616	47.103.350	44.185.616	47.103.350
Grunde og bygninger	9.651.416	8.629.532	9.651.416	8.629.532
Investeringsbeviser	18.754.496	22.085.185	18.754.496	22.085.185
Unoterede kapitalandele	9.598.424	4.832.912	9.598.424	4.832.912
I alt	82.189.952	82.650.978	82.189.952	82.650.978

Ved opgørelsen af sikkerhed for pensionsmæssige forpligtelser indgår de underliggende aktiver i investeringsbeviser, hvor Lægernes Pensionskasse har bestemmende indflydelse.

Lægernes Bank A/S har stillet finansgarantier og øvrige garantier med	848.250	808.643
---	---------	---------

Banken har deponeret 180 mio.kr. i obligationer til sikkerhed for tilsagt låneramme hos Jyske Bank. Lånerammen er opsigelig for begge parter med 6 måneders varsel.

Lægernes Bank A/S er forpligtet til at betale en udtrædelsesgodtgørelse til Bankernes EDB Central, BEC, ved et eventuelt samarbejdsophør. Beløbet er ultimo 2018 61 mio. kr.

Lægernes Pension har etableret en indlånsramme for Lægernes Bank A/S. Lægernes Pension kan ikke opsige indlånsrammen. Som udgangspunkt giver denne indlånsramme Lægernes Bank A/S en ret, men ikke pligt til at kalde indlån op til 600 mio. kr. fra Lægernes Pension. Ved udgangen af 2018 har Lægernes Bank A/S trukket 0 mio. kr. på indlånsrammen.

I lighed med de øvrige danske pengeinstitutter hæfter Lægernes Bank A/S for tab hos Garantiformuen og Afviklingsformuen. Bankens seneste opgjorte andel af sektorens indeståelse i Garantiformuen og Afviklingsformuen udgør under 0,5 pct.

Direktionen er ansat med 12 mdr. opsigelsesvarsel fra pensionskassens og bankens side.

Lægernes Pension hæfter solidarisk for betaling af moms indenfor fællesregistreringen med Lægernes Bank A/S.

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Lægernes Pension	
	2018	2017
36 Solvensmæssigt opgjort basiskapital		
Egenkapital i alt	9.178.737	9.642.421
Overskudskapital	18.239	12.835
Værdi af immaterielle aktiver	-8.982	-10.189
Kapitalkrav vedr. Lægernes Bank A/S	-5.848	-2.511
Korrektion til solvensmæssige hensættelser ¹	-182.157	-191.733
	8.999.990	9.450.822

1) De solvensmæssige hensættelser opgøres anderledes end de regnskabsmæssige hensættelser, og der kan derfor være en forskel. Eftersom det kun har betydning om den solvensmæssige basiskapital er større end solvenskapitalkravet, er det valgt at korrigere til den solvensmæssige.

37 Fordeling af resultat

Fordelt realiseret resultat udgør:

Egenkapitalens andel af årets investeringsafkast	-206.834	889.724
Betaling for fortjeneste (risikoforrentning)	0	290.280
Medlemmers andel af realiseret resultat som tilbagebetaling af udlæg fra egenkapitalen	-41.187	35.749
Dækning af pensionsafkastskat	-268.752	1.007.808
Regulering af kollektivt bonuspotentiale eller særlige bonushenlæggelser	-3.583.699	3.218.560
Anvendt/tilført individuelt bonuspotentiale	-3.714	136
Bonustilskrivning	2.916.176	2.901.783
Præmier og gebyrer til/fra egenkapitalen mv.	4.710	18.329
Realiseret resultat i alt	-1.183.299	8.362.369

Fordeling af realiseret resultat

Omkostningsresultat	3.341	3.101
Risikoresultat	-5.102	88.818
Renteresultat	-1.181.538	8.270.450
Realiseret resultat i alt	-1.183.299	8.362.369

Egenkapitalens andel af årets resultat udgør:

Andel af årets investeringsafkast	-206.834	889.724
Egenkapitalens andel af årets pensionsafkastskat	34.508	-135.957
Betaling for fortjeneste (risikoforrentning)	0	290.280
Medlemmers andel af realiseret resultat som tilbagebetaling af udlæg fra egenkapitalen	-41.187	35.749
Ændring i anvendt regnskabspraksis ført over egenkapitalen	0	0
Præmier og gebyrer til/fra egenkapitalen mv.	4.710	18.329
	-208.802	1.098.126

Noter

Regnskab (1.000 kr.)	Lægernes Pension	
	2018	2017
38 Udlæg fra egenkapitalen		
Saldo primo iflg. årsregnskab	55.679	869.945
Opskrivning pga. ændring i anvendt regnskabspraksis	0	0
Nedskrivning ved rentebåndsskift og gruppesammenlægning ¹	0	-761.625
Medlemmernes andel af årets resultat	41.187	-35.749
Lovpligtig nedskrivning af egenkapitalens udlæg ²	-241	-241
Regulering vedrørende PAL	-41.373	-16.651
	55.252	55.679
Tilskrevet beløb (udlæg fra egenkapitalen) ultimo fordeles således:		
Rentegruppe 3,0 C	40.048	40.879
Rentegruppe 3,0 B	13.854	13.440
Rentegruppe 3,0 A	248	227
Rentegruppe 3,0 M	11	12
Rentegruppe 0,0	0	0
Afdelingen LP i alt	54.160	54.557
Afdelingen LR	0	0
Afdelingen LL	0	0
	54.160	54.557
Risikogrupper i alt	1.092	1.122
Omkostningsgrupper i alt	0	0
Udlæg fra egenkapitalen i alt³	55.252	55.679

¹⁾ I forbindelse med sammenlægning af rentegrupper primo 2017 blev det valgt at nedskrive udlæg fra egenkapitalen.

²⁾ Det er lovmæssigt defineret, at værdien af rente-, risiko- eller omkostningsgruppers træk fra egenkapitalen ultimo 2015 skal afskrives i perioden 2016-2020 med 20 pct. om året. Det vil sige at hvis en af disse grupper afdrager mindre end de 20 pct. skal udlæg fra egenkapitalen nedskrives med 20 pct. af ultimo 2015 værdien. Det er dog stadig tilladt fra 2016 at opbygge et nyt udlæg fra egenkapitalen, der ikke skal nedskrives.

³⁾ Udlæg fra egenkapitalen er en summering af ny og gammel konto og forventes fuldt ud at kunne tilføres egenkapitalen.

39. Afkast af aktiver

Specifikation af aktiver og deres afkast til regnskabsmæssig værdi i 2018, mio.kr.¹⁾

	Regnskabsmæssig værdi		Afkast i pct. p.a. før pensionsafkast-skat og selskabsskat
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger i alt	8.630	9.651	10,7
Andre dattervirksomheder	1.432	1.528	2,6
Kapitalandele i alt	31.954	31.092	0,2
Noterede kapitalandele	21.780	18.946	-4,7
Unoterede kapitalandele	10.174	12.147	8,7
Obligationer og udlån i alt	46.575	45.083	0,5
Statsobligationer (Zone A) og realkreditobligationer ²⁾	25.841	27.518	1,2
Indeksobligationer	2.090	791	-3,1
Kreditobligationer samt emerging market obligationer	18.644	16.775	-0,4
Udlån mv.	0	0	0,0
Pantesikrede udlån	1	0	-
Øvrige finansielle investeringsaktiver	736	864	-
Investeringsaktiver i alt	89.328	88.219	-
Øvrige aktiver	531	1.247	-
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser ³⁾	0	0	-
Aktiver, i alt	89.859	89.466	-
Gæld	-261	-1.934	-
Nettoaktiver, i alt	89.598	87.532	-1,8

Anm: Afkast er beregnet som tidsvægtede afkast. Afkastene i denne tabel kan derfor afvige fra nøgletal, der er beregnet som pengevægtede afkast.

- ¹⁾ Pensionskassens investeringspolitik tilrettelægges ud fra en målsætning om at opnå det størst mulige formueafkast under hensynstagen til den risiko, der løbes ved forskellige typer af investeringer.
- ²⁾ Pensionskassen foretager investeringer i statsobligationer (Zone A) og realkreditobligationer gennem afdelinger i investeringsforeninger, der både kan foretage investeringer i statsobligationer (Zone A) og realkreditobligationer. En opdeling af afkastet på statsobligationer (Zone A) og realkreditobligationer er ikke mulig, og det anførte afkast omfatter derfor begge aktivtyper under ét.
- ³⁾ Værdien af valutaterminforretninger, aktiefutures og aktieoptioner til sikring af investeringsaktiver indgår under "Øvrige finansielle investeringsaktiver".

40. Investeringsaktivernes placering i dagsværdihierarkiet

I henhold til regnskabsbekendtgørelsens dagsværdihierarki kategoriseres investeringsaktiverne i tre niveauer. Investeringsaktiver placeret på niveau 3 betegnes *alternative investeringer*.

Regnskabsbekendtgørelsens dagsværdihierarki

Niveau	Beskrivelse
1	Målinger til dagsværdi, hvor offentlige priser på aktive markeder for identiske aktiver eller forpligtelser er tilgængelige på målingstidspunktet.
2	Målinger til dagsværdi, hvor andre direkte eller indirekte observerbare input end offentlige priser omfattet af niveau 1 er tilgængelige.
3	Målinger til dagsværdi, hvor input er ikke-observerbare.

I Lægernes Pension måles de regnskabsmæssige investeringsaktiver som følger i dagsværdihierarkiet:

- Niveau 1 - børsnoterede aktier og obligationer
- Niveau 2 - senior loans og afledte finansielle instrumenter
- Niveau 3 - kapitalfonde, infrastruktur, unoterede aktier, udlån og ejendomme.

Regnskab (1.000 kr.)	Moderselskab		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	49.731.236	56.278.320	-	-
Udlån til tilknyttede virksomheder	0	0	-	-
Investeringsjendomme	0	0	0	0
Investeringer i associeret virksomheder	0	0	0	0
Kapitalandele	0	0	42.484.542	48.692.121
Investeringsforeningsandele	7.124.502	5.518.750	7.124.502	5.552.347
Obligationer	7.173.473	6.558.078	49.126.194	51.033.496
Pantesikrede udlån	0	0	0	0
Andre udlån	0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter	0	0	0	0
Investeringsaktiver målt på niveau 1	64.029.212	68.355.148	98.735.238	105.277.963
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	-	-
Udlån til tilknyttede virksomheder	0	0	-	-
Investeringsjendomme	0	0	0	0
Investeringer i associeret virksomheder	0	0	0	0
Kapitalandele	6.252.860	6.124.487	6.252.860	6.124.487
Investeringsforeningsandele	0	0	0	0
Obligationer	0	0	0	0
Pantesikrede udlån	215	553	215	553
Andre udlån	0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter	864.044	736.466	966.524	985.761
Investeringsaktiver målt på niveau 2	7.117.119	6.861.506	7.219.599	7.110.802
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	2.875.061	2.378.570	-	-
Udlån til tilknyttede virksomheder	250.000	550.000	-	-
Investeringsjendomme	0	0	1.557.820	1.509.434
Investeringer i associeret virksomheder	2.827.918	2.693.530	2.827.918	2.693.530
Kapitalandele	11.043.151	8.384.326	11.280.687	8.513.700
Investeringsforeningsandele	76.874	105.106	76.874	105.106
Obligationer	0	0	0	0
Pantesikrede udlån	0	0	0	0
Andre udlån	0	0	576.609	422.692
Afledte finansielle instrumenter	0	0	0	0
Investeringsaktiver målt på niveau 3	17.073.003	14.111.532	16.319.907	13.244.461

41. De bidragsbetalende medlemmers fordeling

	2018	2017	2016	2015	2014
Yngre læger	12.985	12.360	11.923	11.496	11.243
Alment praktiserende læger	3.198	3.245	3.298	3.368	3.425
Praktiserende speciallæger	306	289	298	290	287
Overlæger, kliniske professorer og lektorer	6.688	6.790	6.684	6.508	6.421
Bidragsbetalende iht. kollektiv overenskomst, i alt	23.177	22.684	22.203	21.662	21.376
Selvbetalere	765	783	809	826	863
Privat ansatte	166	77	68	70	74
Selvtændige	41	40	45	45	48
Individuelt optagne, i alt	207	117	113	115	122
Bidragsbetalende i alt	24.149	23.584	23.125	22.603	22.361

42. Bevægelser i bestanden af ikke-pensionerede medlemmer

	2018	2017	2016	2015	2014
Tilgang	1.532	1.650	1.544	1.399	1.346
Afgang ved:					
Død	20	21	19	24	21
Invalidepension	86	78	93	75	96
Alderspension	638	686	604	640	508
Tilbagekøb	48	56	57	70	72
Overførsel ¹⁾	28	36	27	19	14
Nettotilgang	712	773	744	571	635
Bestand ultimo	34.627	33.915	33.142	32.398	31.827
Heraf:					
Kvinder	19.284	18.628	17.902	17.246	16.659
Mænd	15.343	15.287	15.240	15.152	15.168

¹⁾ Overførsel til anden obligatorisk pensionsordning, fx tjenestemandspension.

Anm.: Tabellen omfatter medlemmer inkl. pensionister i gruppe LP.

43. Bevægelser i bestanden af alderspensionister

	2018	2017	2016	2015	2014
Tilgang	633	674	601	632	513
Afgang ved:					
Død	165	146	141	129	111
Konvertering til engangsydelse	28	27	23	18	18
Nettotilgang	440	501	437	485	384
Bestand ultimo	7.098	6.658	6.157	5.720	5.235
Heraf:					
Kvinder	1.872	1.701	1.556	1.417	1.266
Mænd	5.226	4.957	4.601	4.303	3.969
Gennemsnitsalder for nytilgåede pensionister i år	66 4/12	66 8/12	66 7/12	66 7/12	66 8/12

Anm.: Tabellen omfatter medlemmer inkl. pensionister i gruppe LP.

44. Risiko- og følsomhedsoplysninger

Finansielle risici (markedsrisici og modpartsrisici)

Pensionskassens væsentligste finansielle risici udgøres af aktierisici, valutarisici og kreditspændrisici. Pensionskassens renterisici er begrænset af de to forhold, at renterisici for ubetinget garanterede grundlag afdækkes, samt at grundlagsrenten i betinget garanterede grundlag kan nedsættes ved rentefald.

Livsforsikringsrisici

Pensionskassens væsentligste livsforsikringsrisici udgøres af optionsrisici og invaliditetsrisici. Optionsrisiciene består i, at de estimerede sandsynligheder for overgang til fripolice, som indgår i opgørelsen i pensionskassens levetidsrisici er begrænset af, at dødelighedsintensiteterne i betinget garanterede grundlag kan ændres ved stigende levetid ud over det forudsatte.

Risikostyring

Risikovurderinger indgår i stort set alle pensionskassens aktiviteter, og den daglige risikostyring tilrettelægges derfor af en tværfaglig risikokomité, som ledes af den administrerende direktør. Direktionen har udpeget en risikoansvarlig, som har til ansvar at sikre, at risikostyring i pensionskassen sker på betryggende vis. Risikokomitéen skal bistå direktionen og den risikoansvarlige i risikostyringsarbejdet. Den risikoansvarlige kan til løsning af enkeltstående opgaver endvidere trække på ressourcer og kompetencer i hele organisationen og i flere forskellige afdelinger samtidigt. For at understøtte dette arbejde effektivt er der oprettet en særskilt risikofunktion.

Bestyrelsen i Lægernes Pension foretager mindst én gang årligt en risikovurdering, der identificerer de væsentlige risici, som følger af pensionskassens forretningsmodel over den strategiske planlægningsperiode. I risikovurderingen tages der stilling til, hvorvidt standardmodellen tager tilstrækkelig højde for alle væsentlige risici inden for de kommende 12 måneder. Vurderingen af standardmodellen i forhold til pensionskassens risikoprofil sker med udgangspunkt i bestyrelsens kapitalkrav, som anvendes i den daglige

risikostyring. Den væsentligste forskel på pensionskassens risici målt ved bestyrelsens kapitalkrav og ved solvenskapitalkravet relaterer sig til værdiansættelsen af pensionskassens værdiansættelserne. Diskonteringsrentekurven i Solvens II svarer ikke til de afkast, som pensionskassen kan opnå risikofrit, og pensionskassens værdiansættelserne er derfor ikke udtryk for en økonomisk værdi.

Målet med pensionskassens risikostyring er, at det til enhver tid med meget stor sandsynlighed skal kunne udelukkes, at pensionskassen får behov for kapitalfremskaffelse. Målet er at imødegå procyklisk adfærd, hvor pensionskassen tvinges til at sælge risikofyldte aktiver efter en ugunstig markedsudvikling og efterlades uden mulighed for at genetablere en normal investeringspolitik inden for en overskuelig tidshorisont.

Følsomhedsoplysninger

I nedenstående tabel er angivet følsomheder over for en række finansielle stressscenarier.

Tallene i tabellen er regnet efter samme metode som de følsomhedsoplysninger der indberettes efter Lov om finansiel virksomhed §126 g.

Følsomhedsoplysninger, mio. kr.

Hændelse	Ændring i resultat og egenkapital
Rentestigning på 1 pct.point.	-240
Rentefald på 1 pct.point.	256
Aktiekursfald på 20 pct.	-760
Ejendomsprisfald på 10 pct.	-87
Stigning i US dollar på 10 pct.	35
Fald i US dollar på 10 pct.	-35

45. Bestyrelsens ledelseshverv

Bestyrelsesformand Peter Melchior

Medlem af bestyrelsen for:

Lodspensionskassen
Lægernes Bank A/S

Næstformand Philip Bennett

Medlem af bestyrelsen for:

Lægernes Bank A/S

Tina Øster Larsen

Medlem af bestyrelsen for:

Lægernes Bank A/S

Jesper Rangvid

Medlem af bestyrelsen for:

Lægernes Bank A/S
Grandhood ApS

Ingen øvrige bestyrelsesmedlemmer besidder ledelseshverv i andre erhvervsvirksomheder.

46. Direktionens ledelseshverv, godkendt af Lægernes Pensions bestyrelse

Chresten Dengsøe

Medlem af bestyrelsen for:

Industriens Pensionsforsikring A/S
Forsikringsorganisationernes Fællessekretariat
F.M.B.A

Direktør for følgende datterselskaber i Lægernes

Pension:

Lægernes Bank A/S
LPK Ejendomme komplementar ApS
LPK Alternative Investments komplementar ApS

Bestyrelsesformand for følgende datterselskaber i

Lægernes Pension:

Kongegården Holding P/S
Christiansgården Holding P/S
Kapitalforeningen Lægernes Invest
Kongegården P/S
Christiansgården P/S
LP Bolig- og Erhvervsjendomme A/S
LPK Ejendomme Komplementar Aps
LP Erhvervsjendomme P/S
LP Boligejendomme P/S

47. Nærtstående parter

Koncernens nærtstående parter

Som nærtstående parter anses pensionskassens og bankens bestyrelse, direktion og disses nærtstående. Transaktioner med bestyrelse og direktion fremgår af nedenstående.

Tabel 14: Nærtstående parter i 1.000 kr.

Bestyrelse	2018	2017
Udlån og kredittilsagn	1979	550
Garantistillelser	345	345

Udlånene forrentes med 1,5 - 7,9 pct. Der opkræves ikke garantiprovision på denne type garantier.

Bestyrelsesmedlemmers pensionsordninger administreres på samme vilkår som øvrige medlemmers ordninger.

Bestyrelsens og direktionens vederlag fremgår af note 10.

Moderselskabets nærtstående parter

I Lægernes Pension koncernen indgår de datterselskaber der fremgår af note 21.

Moderselskabet har tværgående funktioner, som løser fælles administrative opgaver for koncernens selskaber.

Vederlaget for denne administration er fastsat på markedsbaserede vilkår, eller hvis et entydigt marked ikke findes, på omkostningsdækkende basis. Mellem pensionskassen og banken er der aftaler om fælles administration og omkostningsrefusioner. Disse afregninger finder sted på omkostningsdækkende basis og fremgår af note 10 i regnskabet.

Mellemværender mellem koncernselskaber udlignes løbende. Der er indgået aftale om forrentning af løbende mellemværender mellem koncernselskaber på markedsbaserede vilkår.

Lægernes Pension har hybrid kapitalindskud til Lægernes Bank for i alt 250 mio. kr. Lånet forrentes med den 5-årige swaprente i DKK med et tillæg på 10 pct.point. Den hybride kernekapital har uendelig løbetid og betaling af hovedstol og rente er frivillig.

Lægernes Bank har modtaget et uigenkaldeligt kredittilsagn fra Lægernes Pension på 600 mio. kr., som er uopsigeligt for Lægernes Pension. Banken har pr. 31.12.2018 udnyttet 0 mio. kr. af kredittilsagnet. Kredittilsagnet forrentes med den tiårige toneangivende statsobligation med et tillæg på 5 pct.point. Banken betaler 1,5 pct. i årlig provision af kredittilsagnet maksimum på 600 mio. kr.

Der har i 2018 ikke været usædvanlige transaktioner med nærtstående parter.

Ledespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for Lægernes Pension for 2018.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 2018.

Ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og pensionskassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Frederiksberg, den 18. marts 2019

Direktion:

Chresten Dengsøe

Bestyrelse:

Peter Melchior
(formand)

Philip Bennett
(næstformand)

Klaus Friis Andersen

Helle Søholm

Jette Dam-Hansen

Jesper Rangvid

Tina Øster Larsen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne af Lægernes Pension - pensionskassen for læger

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Lægernes Pension - pensionskassen for læger for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet" (herefter benævnt "regnskaberne"). Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk.1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg af revisor

Vi blev første gang valgt som revisor for Lægernes Pension - pensionskassen for læger den 27. maj 1995 og er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet opgaveperiode på 24 år frem til og med regnskabsåret 2018. Vi blev genudpeget efter en udbudsprocedure på generalforsamlingen den 28. april 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskaberne for regnskabsåret 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskaberne som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold. For hvert af nedennævnte forhold er beskrivelsen af, hvordan forholdet blev behandlet ved vores revision, givet i denne sammenhæng.

Vi har opfyldt vores ansvar som beskrevet i afsnittet "Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne", herunder i relation til nedennævnte centrale forhold ved revisionen. Vores revision har omfattet udformning og udførelse af revisionshandling som reaktion på vores vurdering af risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne. Resultatet af vores revisionshandling, herunder de revisionshandling vi har udført for at behandle nedennævnte forhold, danner grundlag for vores konklusion om regnskaberne som helhed.

Måling af hensættelser til pensions- og investeringsaftaler

- **Hensættelser til pensions- og investeringsaftaler (eksklusiv indlån i puljeordninger) udgør 778,6 8 mia.kr. pr. 31. december 2018 for koncernen og pensionskassen. Måling af hensættelser til pensions- og investeringsaftaler vurderes at være et centralt forhold ved revisionen, idet målingen involverer ledelsesmæssige skøn, der i væsentligt omfang påvirker den regnskabsmæssige værdi.**

De væsentligste ledelsesmæssige skøn omfatter sandsynligheder for invaliditet, dødelighed og tilbagekøb samt opgørelse af fortjenstmargen.

Ledelsen har angivet oplysninger om hensættelser til pensions- og investeringsaftaler i note 27.

Vores revision af hensættelse til pensions- og investeringsaftaler:

Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne måling af hensættelser til pensions- og investeringsaftaler. Vores revision har omfattet en vurdering af de metoder, forudsætninger og data som ledelsen har anvendt i forbindelse med opgørelsen af hensættelser til pensions- og investeringsaftaler.

Revisionshandlingerne, der er udført i samarbejde med vores eksperter med aktuarmæssige kvalifikationer, har omfattet;

- Test af nøglekontroller i de aktuarmæssige modeller, dataindsamling og -analyse samt processer for fastlæggelse af forudsætninger.
- Vurdering af de anvendte metoder ved at anvende vores branchekendskab og erfaring, med fokus på ændringer i forhold til sidste år.
- Vurdering af eventuelle væsentlige afvigelser i forudsætningerne i forhold til lov- og rapporteringsmæssige krav og branchestandarder.
- Vurdering af forudsætninger om sandsynlighed for invaliditet, dødelighed og tilbagekøb, der er anvendt i opgørelsen, sammenholdt med historiske data og markedspraksis.
- Afstemning af hensættelser til forsikringsystemet og analyse af udviklingen, især i rente-, risiko- og omkostningsresultater.

Måling af alternative investeringer

- **Alternative investeringer udgør 16,3 mia. kr. pr. 31. december 2018 for koncernen og 17,1 mia. kr. for pensionskassen. Alternative investeringer omfatter blandt andet investeringer i kapitalfonde, infrastruktur, unoterede aktier, obligationer, udlån og ejendomme.**

Måling af alternative investeringer til dagsværdi vurderes at være et centralt forhold ved revisionen, idet målingen er påvirket af ledelsesmæssige skøn, ligesom ændringer i forudsætninger og de anvendte metoder kan have væsentlig indvirkning på målingen af alternative investeringer.

De væsentligste ledelsesmæssige skøn omfatter fastsættelse af markedsværdi på illikvide aktiver, fastsættelse af afkastkrav samt vurdering af fremtidige pengestrømme, herunder forventninger til udviklingen i markederne for bl.a. sol- og vindenergi samt regulatoriske forhold i de lande, hvor investeringerne er foretaget. Endvidere omfatter de ledelsesmæssige skøn vurdering af indikationer på værdiforringelse af udlån, herunder modparternes betalingssevne i tilfælde af misligholdelse samt realisationsværdi af modtagne sikkerheder.

Alternative investeringer ejes delvist via datterselskaber. Værdien er derfor afspejlet i regnskabsposterne "Kapitalandele i tilknyttede virksomheder" og "Andre finansielle investeringsaktiver".

Ledelsen har angivet oplysninger om alternative investeringer (investeringsaktiver målt på niveau 3 i dagsværdihierarkiet) i note 40.

Vores revision af alternative investeringer:

Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne måling af alternative investeringer. Vores revision har omfattet en vurdering af de anvendte metoder og fastlagte forudsætninger.

Revisionshandlingerne har omfattet;

- Test af nøglekontroller for måling af alternative investeringer, herunder processer for fastlæggelse af forudsætninger og kontrollernes effektivitet.
- Vurdering af de anvendte metoder ved at anvende vores branchekendskab og erfaring, med fokus på bl.a. ændringer i forhold til sidste år.
- Vurdering af de væsentligste forudsætninger for fremtidige pengestrømme samt fastlagte afkastkrav.
- Afstemning af værdier til modtagne rapporteringer fra eksterne forvaltere af alternative investeringer.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med krav i lov om finansiell virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskaberne

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskaberne er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og pensionskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde [regnskaberne/regnskabet] på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller pensionskassens, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af regnskaberne.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlingerne som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsent-

lig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og pensionskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og pensionskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskaberne eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og pensionskassen ikke længe kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om regnskaberne afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskaberne for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, den 18. marts 2019
ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Ole Karstensen
statsaut. revisor
mne16615

Lars Rhod Søndergaard
statsaut. revisor
mne28632

Den lægelige revisors påtegning

Jeg har gennemgået beretning og regnskab for Lægernes Pension for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 med særligt henblik på forhold, der ikke kontrolleres af de statsautoriserede revisorer eller af offentlige myndigheder.

Jeg har i den forbindelse gennemgået, hvorledes pensionskassen sikrer sig, at det etiske grundlag for pensionskassens investeringspolitik, herunder forbuddet mod at investere i rene tobaksindustrier, efterleves, og jeg finder procedurerne betryggende. Jeg har konstateret, at de udgifter, der knytter sig til bestyrelsesarbejdet, er i overensstemmelse med de interne retningslinjer, der er udarbejdet, og udgifterne er efter min opfattelse rimelige.

Jeg har gennemlæst redegørelser vedrørende opfølgning på ”Socialt ansvarlige investeringer”, herunder pensionskassens håndtering af investeringer i virksomheder, der modarbejder tiltag mhp. at indfri den globale klimaaf tale eller er involveret i produktion af kemiske og biologiske våben, klyngebomber mv. Jeg finder pensionskassens håndtering af disse spørgsmål tilfredsstillende og i overensstemmelse med retningslinjerne.

Gennemgangen af beretning og regnskab giver i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

Frederiksberg, den 18. marts 2019

Jens Christian Hedemann Sørensen
Lægelig revisor

LÆGERNES PENSION

Lægernes Pension – pensionskassen for læger

Cvr.nr. 24 26 04 02

Dirch Passers Allé 76

DK-2000 Frederiksberg

+45 33 12 21 41

pension@lpb.dk

www.lpb.dk